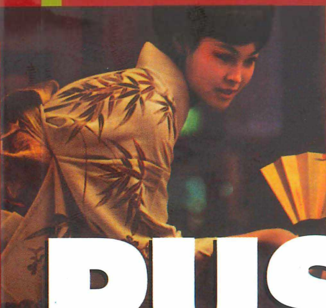
1

Cartea de pe noptieră

Yasushi Inoue

PUȘCA DE VÎNĂTOARE

Humanitas

PUȘCA DE VÎNĂTOARE

Născut într-o famile de medici, YASUSHI INOUE (1907–1991) a fost crescut, de la 6 ani, de o bunică, fostă gheișă, într-o regiune muntoasă la sud de Tokyo. Copilăria solitară și melancolică își pune amprenta și asupra unora dintre operele sale. Scrie, în adolescență, poezie și, în același timp se antrenează intens într-un club de judo. Spre nemulțumirea părinților nu reușește la examenul de admitere la Facultatea de medicină. Face, în schimb, studii de estetică și filozofie la Universitatea Imperială din Kyoto și le încheie cu o teză despre poezia lui Paul Valéry. Începe o carieră de jurnalist, care, de asemenea, va da una dintre trăsăturile sale stilistice și explică, poate, atît predilecția pentru proza scurtă și microroman, cît și succesele care nu întîrzie să apară. Se impune în literatura japoneză începînd din 1949, cînd scurtul său roman *Togyu* (*Lupta de tauri*) obține premiul Akutagawa. În același an îi apare capodopera *Pușca de vînătoare* care-l impune definitiv ca prozator și-l face să renunțe curînd apoi la activitatea jurnalistică pentru a se dedica în întregime literaturii. Din 1964 este membru în Academia de Arte din Japonia. Cărțile sale au fost ecranizate de mari regizori, între care și Akira Kurosawa. Prozele lui Inoue, multe istorice, au un timbru special, ușor de recunoscut: esențele lirice îndelung filtrate se combină cu o documentare redutabilă și cu o perfectă artă narativă.

OPERE PRINCIPALE

Togyu (*Lupta de tauri* – 1949), *Ryoju* (*Pușca de vînătoare* – 1949), *Sengoku burai* (*Tîlharii din secolul războinic* – 1953), *Kitaguni* (*Ținutul din nord*, poeme în proză – 1958), *Yoddo Dono nikki* (*Jurnalul Doamnei Yodo* – 1960), *Aoki okami* (*Lupul albastru* – 1963, apărut la Editura Humanitas, în colecția „Spectacolul istoriei”)

YASUSHI INOUE

PUȘCA DE VÎNĂTOARE

În românește de
LIA ȘI PLATON PARDĂU

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Colecție îngrijită de
IOANA PÂRVULESCU

Coperta colecției
IOANA DRAGOMIRESCU MARDARE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
INOUE, YASUSHI
Pușca de vînătoare / Yasushi Inoue; trad. de Lia și Platon Pardău. – Ed. a 2-a. - București: Humanitas, 2004
ISBN: 973-50-0751-7

I. Pardău, Lia (trad.)
II. Pardău, Platon (trad.)

821.521-31=135.1

YASUSHI INOUE
Ryoju

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/222 85 46, fax 021/224 36 32
www.humanitas.ro
Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel. 021/223 15 01,
fax 021/222 90 61, www.librariilehumanitas.ro

ISBN: 973-50-0751-7

Ultimul număr al nu prea voluminoasei reviste *Prietenul vînătorului,* aparținînd „Clubului japonez de vînătoare", mi-a publicat o poezie intitulată *Pușca de vînătoare.*

S-ar putea deduce deci că mă interesează vînătoarea, dar mama, care avea o aversiune bolnăvicioasă față de orice formă de ucidere, m-a crescut în așa fel încît pînă azi n-am ținut în mînă nici măcar o pușcă pneumatică. Poezia a apărut mai mult din cauză că un fost coleg de clasă din cursul superior al gimnaziului, care conduce publicația *Prietenul vînătorului,* m-a rugat să-i trimit ceva pentru revistă, știind că scriu poezii care-mi apar în diferite publicații literare. Poate că inițiativa lui a izvorît dintr-un capriciu de moment, poate că a vrut pe această cale să

se scuze pentru faptul că multă vreme nu mi-a dat nici un semn de viață. E vorba în orice caz de o publicație de specialitate cu care, în fond, nu am nici cea mai mică contingență. În mod normal, întrucît editorul dorea ca poezia mea să se inspire din domeniul vînătorii, n-ar fi trebuit să-i accept oferta, dar cum, datorită unei întîmplări în vremea aceea mă gîndeam mult la legătura dintre vînătoare și singurătatea omului, am simțit nevoia să scriu despre asta. Așa că am socotit publicația potrivită și, într-o noapte spre sfîrșitul lui noiembrie, cînd simți cum vremea se răcește treptat, stînd pînă după miezul nopții la măsuța de lucru am scris un poem în proză, în stilul meu, pe care l-am expediat, chiar a doua zi, la redacția revistei *Prietenul vînătorului*.

Acest poem, *Pușca de vînătoare*, e legat de anumite întîmplări pe care intenționez să le relatez în continuare, așa că îl reproduc:

Cu o uriașă pipă de marinar între dinți,
Cu setterii alergînd în față,
călcînd greu, cu cizme înalte, peste țurțurii pămîntului
și urcînd cărarea îngustă

prin desiș,
sus, în iarna timpurie
a muntelui Amagi.
La centură poartă 25 de gloanțe de vînătoare,
haina de piele îi este cafenie,
pe umăr are o pușcă Churchill
cu două țevi.
Ce l-a făcut oare să se înarmeze rece,
cu această țeavă lucitoare de oțel
care distruge viața?
De ce oare spatele masiv al acestui vînător
care trece întîmplător pe aici
mă umple de neliniște?

Din ziua aceea
În gările marilor orașe și noaptea tîrziu
în localuri de petrecere
mă cuprinde pe neașteptate,
ah, dorința să trec
asemeni acelui vînător,
împăcat, liniștit și rece.
În asemenea clipe văd mereu,
ceea ce se întinde în spatele vînătorului:
nu peisajul de iarnă timpurie
al muntelui Amagi —
o albă albie pustiită.
Strălucitor de curată, pușca de vînătoare

se întipărește grea,
adînc în sufletul și trupul acestui om singur
între două vîrste,
răspîndind o frumusețe ciudată,
pătată cu sînge,
care atunci cînd arma se îndreaptă către o vietate,
n-apare niciodată.

Cînd prietenul meu mi-a trimis numărul cu poemul și l-am răsfoit, am descoperit cu uimire, pentru prima dată, că rîndurile mele, în ciuda titlului aparent adecvat, nu se potriveau cu publicația; și era clar că simpla repetare a unor expresii ca „nobila artă a vînătorii“, „spirit sportiv“, „înclinație sănătoasă“ nu puteau face să fie trecut cu vederea dezacordul. Pagina unde fusese inserat poemul părea că formează în cuprinsul numărului un domeniu deosebit, fiind cu totul străină, izolată față de celelalte materiale. Ceea ce spuneam în poem, sau voisem să exprim, privea cu toate acestea esența puștii, așa cum, intuitiv, credeam că am pătruns-o. Nu trebuia să mă rușinez de acest poem; am încercat, de aceea, chiar un fel de sentiment de mîndrie. De-ar fi apărut în altă

publicație, nimeni n-ar fi avut ceva de obiectat, dar era vorba de revista „Clubului japonez de vînătoare", care și-a făcut o datorie din a populariza vînătoarea, ca sport sănătos și bărbătesc. Într-o asemenea publicație concepția mea despre vînătoare era prea eretică și ar fi trebuit categoric respinsă. De îndată ce mi-am dat seama de asta și am înțeles în ce încurcătură s-o fi aflat prietenul meu, m-am simțit oarecum întristat, deși îi eram recunoscător din inimă pentru amabilitatea de a-mi fi tipărit poemul, chiar dacă a făcut-o cu oarecare ezitări. Mă așteptam ca unul sau doi din membrii clubului de vînătoare să protesteze, consternați. Dar teama îmi era neîntemeiată și chiar și mai tîrziu n-am avut de înfruntat o asemenea reacție. Poate că prin cine știe ce noroc, sau nenoroc, am fost învăluit de desconsiderarea mută a vînătorilor Japoniei, după cum tot așa de lesne se poate presupune că nici măcar unul dintre ei nu mi-o fi citit opera.

Trecuseră cam două luni și uitasem aproape totul, cînd factorul poștal mi-a adus o scrisoare sigilată, de la o persoană necunoscută, un oarecare Yosuke Misugi.

Un istoric, vorbind cîndva despre semnele zgîriate pe monumentul de piatră de pe muntele Taishan, a spus că ar arăta ca o rază luminoasă de soare după o ploaie de toamnă. Poate exagerez puțin, dar semnele așternute pe plicul alb al scrisorii lui Yosuke Misugi au avut asupra mea un efect asemănător. Nu cunoșteam adevărata frumusețe și stilul semnelor de pe monumentul Taishan, pentru că această piatră comemorativă s-a pierdut și nu s-a mai păstrat nici măcar o urmă. Semnele uriașe ale scrisului lui Yosuke Misugi amenințau să iasă de pe plic. Păreau generoase, aveau un efect minunat și lăsau să se întrevadă o uimitoare îndemînare, dar, în timp ce le priveam, simțeam izvorînd din fiecare dintre ele, pe neașteptate, o ciudată goliciune — și atunci mi-au trecut prin minte spusele istoricului despre inscripția în piatră. Aveam senzația că Yosuke Misugi și-a înmuiat pensula în tuș și apoi, ținînd-o în mîna stîngă, a lăsat-o să alunece pe hîrtie. Am întrevăzut în acel scris o răceală stranie, imposibil de exprimat, și o indiferență care nu avea nimic comun cu sobrietatea omului matur. Cu alte cuvinte, am simțit clar că autorul nu pune

preț pe îndemînarea sa și că scrisul exprimă mai mult o personalitate puternică, un stil simplu, liber de atmosfera banală și penibilă a calofililor.

Scrisoarea era, în orice caz, atît de minunat desenată cu pensula, încît cutia aspră de lemn destinată corespondenței mi-a părut foarte nepotrivită pentru ea. Cînd am deschis plicul, am văzut că fusese folosită o hîrtie lungă, chinezească; fiecare rînd conținea doar cinci sau șase semne uriașe, arătînd întocmai ca cele de pe plic.

„Sînt întru cîtva interesat de vînătoare", scria Misugi. „De curînd poemul dumneavoastră mi-a căzut în mînă cu totul întîmplător. Nu sînt un om cu gust cultivat și, în general, nu înțeleg poezia. Iertați-mă, dar numele dumneavoastră îmi era pînă acum necunoscut. Poemul aceasta m-a impresionat însă atît de profund, încît nu știu să fi avut cîndva un sentiment asemănător."

Așa începea scrisoarea. În timp ce-o parcurgeam, simțeam, la gîndul poemului aproape uitat, cum mi se strînge inima. Mai întîi am fost convins că scrisoarea aducea, în sfîrșit, protestul ce trebuia să sosească de mult și la care mă așteptam. Misugi îmi

scria însă despre lucruri pe care nici nu le-aș fi visat. Cuvintele îi erau pline de politețe și, precum semnele scrisului său, pătrunse de importanță, arătînd o mare încredere în sine și o adîncă liniște interioară.

„Ce-o să spuneți dacă vă voi destăinui că bărbatul despre care e vorba în poemul *Pușca de vînătoare* sînt chiar eu? Ați observat bine din spate statura-mi înaltă în satul de la poalele muntelui Amagi, cînd, în primele zile ale lui noiembrie, mă duceam acolo să vînez. Setterul negru și cel alb, dresați special pentru vînătoarea de fazani, de asemenea pușca mea Churchill pe care mi-a dăruit-o stimatul meu profesor din Londra, da, chiar și iubita mea pipă v-au stîrnit, după cum se pare, atenția. Că eu, un bărbat cu multe și grele defecte, v-am inspirat un poem mă onorează și mă dezorientează în același timp. Pentru prima dată în viață admir înțelegerea deosebit de profundă a unui poet."

Citind, am încercat să evoc în amintire vînătorul pe care-l întîlnisem cu cinci luni înainte, în plimbarea mea prin pădurea ce se află, așa cum scrisese Misugi, în apropierea unei mici stațiuni balneare, la poalele

muntelui Amagi din peninsula Izu. Îmi aminteam doar de impresia confuză pe care strania singurătate sugerată de spatele vînătorului mi-a provocat-o. Mi se părea că omul era înalt, de vîrstă mijlocie, dar de chipul său și de alte amănunte ale înfățișării sale nu-mi puteam aduce aminte.

Bineînțeles, atunci nu-l privisem cu prea multă atenție. Arăta, așa cum se apropia cu pușca pe umăr și cu pipa în gură, altfel decît arată de obicei vînătorii. Era parcă adîncit în gînduri și, în aerul rece al dimineții de iarnă timpurie, asta mi-a părut minunat de proaspăt și curat. După ce-am trecut unul pe lîngă celălalt, m-am întors fără să vreau și-am privit după el. Părăsise cărarea pe care mersese pînă atunci și urca domol coasta destul de abruptă, punînd cu grijă picior după picior, de parcă s-ar fi temut ca cizmele lui înalte să nu alunece. Urmărindu-i silueta ce se pierdea, mi-a părut dintr-o dată, așa cum am scris și în poem, nespus de singur. Am recunoscut imediat că amîndoi cîinii de vînătoare erau niște setteri de soi, dar cum nu avusesem niciodată de-a face cu vînătoarea, bineînțeles că n-am bănuit ce fel de pușcă avea vînătorul. În noaptea cînd am scris

poemul am citit nu mai știu unde că cele mai bune puști de vînătoare englezești sînt tipurile Richard și Churchill, și astfel l-am lăsat pe vînătorul meu să ducă pe umăr o pușcă Churchill. Și, din întîmplare, tocmai aceasta era pușca pe care o avea Misugi. Deși Misugi mi-a scris că este eroul poemului, totuși el, sîmburele ideii mele, mi-a rămas învăluit în mister.

Scrisoarea continua astfel: „Poate că nu aveți încredere în mine, pentru că vă scriu lucruri atît de stranii. Am aici trei scrisori de la trei femei diferite, care mi-au fost adresate. La început am vrut să le ard, dar după ce-am citit minunatul dumneavoastră poem, m-am hotărît dintr-o dată să vi le arăt. Cu toate că aș regreta dacă aș ști că v-am tulburat liniștea sufletească, vi le trimit totuși. N-ați putea să le consacrați o oră de răgaz? M-ar mulțumi chiar și numai atît. Căci trebuie să știți cum arată «albia pustiită» în care un bărbat cu numele de Yosuke Misugi a privit cîndva. Este, bineînțeles, o nerozie să vrei cu orice preț să te înțeleagă alții. Și mie mi-a fost indiferent acest lucru pînă acum, dar cînd am văzut că v-a impresionat un om ca mine, imediat m-am hotărît să vă poves-

tesc totul. După aceea, vă rog să ardeți scrisorile. Cred că m-ați văzut în Izu, la scurt timp după ce am primit aceste trei scrisori. Abia de cîțiva ani am găsit o plăcere în vînătoare. De fapt, azi sînt un om singuratic, dar înainte am dus o viață publică și privată plină de succese, încît îmi închipuiam că nu mă pot lipsi de pușcă. Iertați-mă că vă scriu toate acestea, dar o fac spre a vă ajuta să mă înțelegeți mai bine."

A doua zi sosiră și scrisorile. Pe plicul în care fuseseră introduse era scris, ca și pe prima scrisoare a lui Misugi: „Yosuke Misugi, Hotelul Izu."

Fuseseră scrise de trei femei. Le-am citit și cred că e mai bine să nu vă împărtășesc ce-am simțit. Le transcriu cu precizarea că, deși în mod evident Misugi ocupă o poziție înaltă în societate, l-am căutat în zadar în almanahul celebrităților ca și în cartea de adrese. Fără îndoială a folosit un pseudonim. La copierea scrisorilor am completat cu „Yosuke Misugi" locurile unde se cerea numele întreg. Pentru celelalte persoane amintite în scrisori, am folosit alte nume.

Scrisoarea lui Shoko

Dragă unchiule Yosuke,

Ce îngrozitor de repede au trecut cele trei săptămîni de cînd a murit mama! De ieri de cînd n-am mai primit nici o vizită de condoleanțe, casa mi se pare dintr-o dată ciudat de părăsită. De cînd mama nu mai e pe Pămînt, sînt singură, singură pînă în adîncul inimii. Sînt convinsă că ești cumplit de istovit! Doar te-ai ocupat de toate ce se cer într-o asemenea împrejurare de doliu, de la expedierea înștiințărilor pînă la grija cinei de veghe. În afară de asta, întrucît mama a murit în împrejurări atît de neobișnuite, ai vorbit în locul meu cu poliția. În toate ai dat dovadă de maximă prudență. Nu știu cum să-ți mulțumesc. Să sperăm că în timpul călătoriei de afaceri la Tokio nu te va copleși oboseala pe care ai adunat-o.

După planurile pe care mi le-ai împărtășit înaintea plecării, îmi închipui că ai terminat treburile în Tokio și cred că ești îndrăgostit de regiunea împădurită a peninsulei Izu, care, cum știu, e mereu însorită, deși mie îmi pare uneori ca o poză pictată pe porțelan, plină de melancolie.

Avusesem de gînd să-ți scriu o scrisoare pe care, după ce-o vei fi citit cu pipa în gură, te vedeam cum lăsai vîntul minunat de acolo să te bată din toate părțile — dar oricîtă osteneală mi-am dat văd că nu-mi reușește. Am eșuat lamentabil și am rupt pînă acum o mulțime de foi de hîrtie. Trebuie să-ți spun că n-am crezut că-mi va fi atît de greu. Am vrut doar să-ți înfățișez deschis sentimentele mele și, într-o anumită problemă, să-ți cer acordul. Am reflectat cu grijă cum aș putea să ți-o spun și, într-o oarecare măsură, ticluisem scrisoarea în gînd. Cînd am pus însă mîna pe toc, tot ce-am vrut să-ți spun a izbucnit îngrozitor de derutant în mine — ah, nu, nu a fost chiar așa. Toate întristările posibile și imposibile s-au năpustit asupra mea de pretutindeni, așa cum, în zilele vîntoase, se sparg talazurile pe plaja din Ashiya! Vreau totuși să continuu scrisoarea…

Dragă unchiule, să-ți destăinui oare? Știu totul despre tine și despre mama. Am aflat în ziua dinaintea morții ei. Am citit în taină jurnalul mamei.

Cît de greu și de penibil ar fi fost dacă trebuia să-ți povestesc toate aceste lucruri. În mod sigur n-aș fi reușit să ți le spun cît de cît coerent. Azi o pot face, fiindcă ți le scriu. Nu sînt nici îngrozită, nici neliniștită. Sînt numai foarte tristă! Limba mi-e împietrită de durere. Nu numai din cauza ta sau a mamei, sau chiar a mea sînt tristă; de fapt, din cauza întregii lumi, din cauza cerului albastru, a razelor soarelui de octombrie, a scoarței arborilor, a tulpinilor de crizanteme care se mișcă în vînt, da, chiar din cauza apei, a pietrelor și a pămîntului. Întreaga fire a luat dintr-o dată culoarea doliului. De cînd am citit jurnalul mamei, știu că de două și de trei ori pe zi, și cîteodată chiar de cinci sau șase ori, culorile naturii se schimbă atît de neașteptat, pe cît de neașteptat se ascunde soarele în nori. De îndată ce mă gîndesc la tine și la mama, totul în jur devine altfel. Tu știi că pe lîngă cele peste treizeci de culori cîte sînt într-o cutie de vopsele, mai este

una, profundă, îndepărtată, însă foarte vizibilă ochiului omenesc — culoarea tristeții?

Din această întîmplare dintre tine și mama am învățat că poate exista o dragoste care nu aduce binecuvîntare nimănui și pe care nimeni n-o poate binecuvînta. Doar tu și mama, doar voi doi ați știut de dragostea voastră, nimeni altul decît voi; soția ta Midori nu știa nimic, și nici eu; nici una dintre rudele tale nu bănuiește ceva și nici vecinii care locuiesc în apropierea casei noastre și pe cealaltă parte a străzii, da, nici chiar cei mai iubiți prieteni ai tăi nu știu nimic! Și nici n-o să afle nimic. Iar acum, cînd mama e moartă, știi numai tu. Și mai tîrziu, cînd vei părăsi această lume, nimeni nu-și va putea închipui măcar că această dragoste a existat. Credeam pînă acum că iubirea e ca soarele, luminoasă și strălucitoare, pentru totdeauna binecuvîntată și preamărită de Dumnezeu și de oameni. Am crezut că iubirea crește încet ca o apă limpede curgătoare, ca un rîu minunat sub soare, ale cărui maluri sînt pline de iarbă, de pomi și de flori. Așa am crezut că e iubirea. Cum aș fi putut să-mi închipui o dragoste care să nu fie luminată de soare? O dragoste curgînd de

undeva, încotrova, adînc în pămînt, ca un curent subteran?

Mama m-a înșelat timp de treisprezece ani, și chiar cînd a murit mi-a ascuns adevărul. De necrezut. Nu mi-aș fi putut închipui că între tine și mama există o astfel de taină. Mama obișnuia să spună că noi două sîntem o mamă și o fiică părăsite, singure pe pămînt. Dar tot timpul ea se ferea să-mi povestească de ce a divorțat odinioară de tatăl meu. Susținea că după ce mă voi mărita, voi înțelege. Cît doream să ajung odată la vîrsta aceea... N-am ținut cu tot dinadinsul să aflu în amănunt ce s-a întîmplat între ei. Știam cît îi era de greu să-mi ascundă ceva. Da, pentru ea era de nesuportat! De aceea, nu pot concepe cum de a reușit să-mi ascundă această taină.

Cînd eram copil, mama îmi spunea povestea lupului stăpînit de demon, care a ademenit spre pierzanie un iepuraș. Pentru această nelegiuire, lupul a fost transformat în stană de piatră. Iar mama m-a înșelat pe mine, a înșelat-o pe Midori, i-a înșelat pe toți! Oh, e groaznic! Ce anume a adus-o aici? Ce demon a pus stăpînire pe ea? Da! Mama a folosit singură în jurnalul ei cuvîntul *criminal*. „Eu și cu Misugi vom fi criminali. Și

fiindcă nu aveam altă ieșire decît să fim criminali, să fim măcar mari criminali!" Biata mama! Era mai neajutorată decît lupul care a atras în cursă iepurașul. Cum ați putut, tu și cu mama, să vă hotărîți să fiți criminali, și încă mari criminali? Cît e de îngrozitor că dragostea nu poate exista fără să-și atragă o vină! Cînd eram copil, mi-a fost cumpărată în piața templului, la sărbătoarea Shoten-san în Ninomiya, o bilă de sticlă în care erau petale roșii artificiale. Am luat bila și-am plecat mai departe — dar, deodată, am început să plîng. Nimeni n-a putut înțelege. Mă simțeam ca petalele nemișcate, înghețate într-o sticlă rece, condamnate la moarte! Cînd m-am gîndit cum se simțeau ele acolo, m-a cuprins o tristețe de nedescris. Această tristețe s-a întors acum în mine. Dragostea dintre tine și mama seamănă cu acele petale.

Dragă unchiule Yosuke,

Poate ești supărat pe mine că, în taină, am citit jurnalul mamei. În ziua dinaintea morții ei, am bănuit că se va prăpădi. Ceva

în înfățișarea ei mi-a dat îngrozitoarea certitudine că, inevitabilă, ultima-i oră se apropie. Singurul motiv de îngrijorare în ultimele șase luni a fost o ușoară febră, dar, cu toate astea, avea aceeași poftă de mîncare, arăta, după cum știi, plină de prospețime, și chiar luase în greutate. Totuși, spatele ei, mai ales linia de la gît spre umeri, mi-a părut deosebit de trist. În preziua morții, a venit Midori să întrebe cum se mai simte; m-am îndreptat spre camera mamei pentru a o anunța, dar cînd am deschis ușa glisantă, m-am speriat groaznic. Mama era așezată pe pat, cu spatele la mine, și purta un chimono bleu-gri, din mătase de Yuki, cu flori de ciulini mari și luminoase, pe care pînă atunci îl ținuse împachetat în hîrtie în dulapul ei și mi-l făgăduise mie. Găsea că era un chimono prea vesel pentru ea, și de aceea nu-l purtase pînă atunci.

„Ce s-a întîmplat?" m-a întrebat, întorcînd capul spre mine și neînțelegînd ce anume mă tulburase.

„Dar...," îngăimai eu, apoi n-am mai știut cum să continuu și aproape imediat am uitat ce mă speriase. În loc să răspund, am început să rîd.

Mama fusese întotdeauna extravagantă în îmbrăcăminte, așa că nu era surprinzător că și-a pus un chimono în culori deschise, pe care nu-l mai purtase de mult, spre a vedea dacă-i mai vine bine. De cînd se îmbolnăvise, îi plăcea să scoată din dulap haine pe care nu le mai purtase de mult, probabil pentru a se distra puțin. Cînd am găsit-o în acest chimono, am fost totuși surprinsă. Era atît de frumoasă în el, încît pot să spun, fără să exagerez, că mi-a părut sănătoasă și plină de prospețime, dar, în același timp, singură și tristă. N-o mai văzusem niciodată așa. Midori m-a urmat în camera mamei. „Oh, cît e de frumos!" a exclamat ea și s-a așezat în tăcere, de parcă ar fi fost vrăjită de frumusețea mamei.

Toată ziua m-am gîndit cît de minunat de frumoși, dar înspăimîntător de părăsiți, arătau umerii mamei înveliți în acel chimono. Era ca și cum cineva mi-ar fi înfipt în inimă o țeapă rece de plumb.

Spre seară, vîntul care pînă atunci bătuse puternic s-a liniștit și, împreună cu Sadayo, slujnica noastră, am strîns în grădină frunzele uscate și le-am dat foc. Cu o zi înainte pregătisem o legătură din paie de orez cum-

părate la un preț fantastic de mare, din care voiam să fac cenușă de paie pentru vasul de încălzit din camera mamei. Atunci, mama care ne privea pe fereastră ieși pe verandă. Ținea în mînă un mic pachețel, învelit în hîrtie groasă.

„Arde și asta!" mă rugă ea.

„Ce-i acolo?"

„N-are importanță", mi-a replicat ea cu o severitate neobișnuită.

După o clipă s-a răzgîndit și a spus pe un ton liniștit:

„E un jurnal. Jurnalul meu. Arde pachetul așa cum ți-l dau!"

S-a întors și a plecat clătinîndu-se de parcă ar fi împins-o vîntul.

A durat aproape o oră pînă a fost gata cenușa de paie. În sfîrșit, ultimele fire au fost mistuite de flăcări și s-au transformat într-un fum violet. Acum eram ferm hotărîtă. Cu jurnalul mamei sub braț, m-am îndreptat în taină spre camera mea de la primul etaj și l-am ascuns bine în spatele etajerei de cărți. În noaptea aceea s-a stîrnit din nou un vînt puternic. Cînd am privit în jos pe fereastră, în lumina neliniștitoare a lunii albe, grădina mi-a părut sălbatică, precum

plaja unei țări din îndepărtatul nord, și vîjîitul vîntului mi-a amintit de valurile ce se sparg spumegînd. Mama și Sadayo probabil că se culcaseră, numai eu eram trează. Am rezemat de ușă cinci–șase volume groase, ca să nu se poată deschide ușor, am tras perdelele — mă temeam de lumina lunii ce curgea în cameră! — și am potrivit lampa de masă. După aceea am deschis pachețelul și am găsit un caiet de școală pe care mama îl folosise ca jurnal. L-am pus sub lumina lămpii.

Dragă unchiule Yosuke,

Fapta mea s-a datorat, înainte de toate, temerii că, dacă scap această ocazie, niciodată n-o să aflu nimic despre tata și mama. Pînă atunci crezusem cu naivitate că trebuie să aștept măritișul, ca mama să-mi povestească unele lucruri. Dar cînd am văzut-o în chimonoul ei, am simțit că pierd orice speranță. Am fost sigură că nu se va mai însănătoși.

Motivele pentru care s-au despărțit părinții mei mi le-au povestit odată niște rude și bunica mea din Akashi. Am aflat că pe cînd aveam cinci ani și locuiam în Akashi cu mama, cu bunica și cu slujnica, iar tata voia să se specializeze în pediatrie la universitatea din Kyoto, a sosit într-o zi vîntoasă de april, pe neașteptate, o femeie tînără cu un copil în brațe care voia să-i vorbească mamei. Îndată ce a pășit în camera de primire, a așezat copilul în nișa alcovului și, cînd mama a adus ceaiul, spre consternarea ei a găsit-onumai într-un capot lung pe care-l scosese din coșul de călătorie. Femeia părea nebună. Mai tîrziu s-a aflat că micuțul, prost hrănit, care a dormit o vreme în nișa alcovului sub fructele de nante[1], era copilul tatălui meu și al acestei femei.

Copilul a murit la scurt timp după aceea, iar femeia, a cărei boală din fericire era trecătoare, și-a revenit. Se pare că azi e căsătorită cu un comerciant din Okayama și e foarte fericită. Puțin timp după cele întîmplate, mama m-a luat și a părăsit în grabă Akashi, iar tata, care fusese adoptat de fa-

---

[1] Fructele unui copac decorativ.

milia mamei, a plecat. Cînd eram în cursul superior, într-o zi bunica mi-a spus: „Saiko a fost prea încăpățînată. Nu se mai putea schimba nimic..."

Poate că mama a fost prea simțitoare în privința fidelității, și de aceea pur și simplu nu i-a putut ierta tatei pasul greșit. Asta-i tot ce știu. Pînă pe la șapte sau opt ani am fost convinsă că tata nu mai trăiește. Am crescut în credința că-i mort și nici azi nu pot să scap de acest sentiment. Oricît m-aș strădui, nu mi-l pot închipui încă necăsătorit, la o oră depărtare de aici, conducînd un mare spital! Da, chiar dacă într-adevăr ar mai trăi — tatăl *meu* e mort de mult!

Am deschis prima pagină a jurnalului mamei. Spre uimirea mea, primul cuvînt pe care l-am găsit a fost unul la care mă așteptam cel mai puțin. Se numea *crimă*. Cuvîntul acesta — crimă, crimă, crimă — era pretutindeni și fusese scris cu atîta patimă, încît aproape nu recunoșteam mîna mamei. De parcă ar fi fost strivită sub greutatea cuvintelor clădite deasupra-i ca un turn greu; „crimă", așa stătea scris, ca un strigăt: „Oh, Cerule, iartă-mă! Midori-san, iartă-mă!" Ochii mei nu mai vedeau nimic, în afară de

aceste cuvinte care se buluceau ca niște demoni îngrozitor de vii și mă fixau cu fețe amenințătoare, de parcă ar fi vrut să se năpustească asupră-mi. Am închis imediat jurnalul. A fost o clipă înfricoșătoare. În jurul meu era o liniște de moarte — îmi simțeam doar bătăile puternice ale inimii. M-am ridicat spre a mă convinge încă o dată că ușa și fereastra erau bine închise. Cînd m-am întors la masă, am deschis iar, hotărîtă, jurnalul. Cu sentimentul că eu însămi sînt un diavol, l-am citit, l-am înghițit de la prima și pînă la ultima pagină. Dar n-am găsit nici un rînd despre ceea ce rîvneam să știu cu atîta nerăbdare — motivul pentru care s-au despărțit părinții mei. Am aflat doar de relațiile tăinuite dintre tine și mama, lucru pe care nici în vis nu mi l-aș fi închipuit. Cu o pasiune sălbatică, mama a așternut pe hîrtie în acest jurnal sentimentele ei. Uneori suferea mult din cauza acestei iubiri, alteori era fericită, altă dată se ruga, apoi iar era disperată și chiar hotărîtă să se sinucidă — da, de multe ori se gîndea serios să-și curme viața! În cazul cînd, printr-o întîmplare, Midori ar fi descoperit ce se petrecea între tine și ea, voia, scria dînsa, să se omoare. Pur și simplu

nu-mi pot imagina că mama, care se purta întotdeauna cu Midori senină și bucuroasă, se temea atît de îngrozitor de ea!

După ce-am terminat de citit jurnalul, am înțeles că în ultimii treisprezece ani mama a fost greu apăsată de ideea morții. Se întîmpla ca patru, cinci zile, uneori chiar două, trei luni, să nu scrie nimic în jurnal. Dar pe fiecare pagină se vedea cum avea înaintea-i spectrul morții. „Moartea n-ar fi soluția cea mai bună? Ea rezolvă totul!" Cum de a ajuns la cuvinte atît de disperate și necontrolate? „Ce-ar mai putea să înspăimînte pe cel ce e pregătit să moară? Saiko, trebuie să fii mult mai curajoasă!" Ce a determinat-o pe blînda mea mamă să folosească vorbe atît de răzvrătite? Era aceasta dragostea? Acel frumos și strălucitor sentiment care se cheamă dragoste? Odată mi-a fost dăruită de ziua mea o carte cu imaginea unei femei frumoase, goale, care stătea dreaptă în fața unui izvor. Părul lung îi acoperea vălurind bustul și amîndouă mîinile-i cuprindeau sînii, înălțați ca niște boboci de floare. În cartea aceea se spunea că așa e dragostea. Dar cît de cu totul alta era dragostea dintre voi!

Din clipa în care am citit jurnalul mamei, Midori s-a transformat pentru mine, dintr-o dată, în cineva de care mă tem mai mult decît de oricine pe lume. Durerea tăinuită a mamei a devenit durerea mea. Oh, această Midori care cîndva m-a sărutat drăgăstos pe obraji cu vîrful buzelor! Midori, pe care o iubeam într-atît, încît mi-ar fi fost greu să hotărăsc dacă ea sau mama erau mai aproape inimii mele! Oare nu Midori mi-a dăruit un ghiozdan pe care erau desenați trandafiri roz, pentru a sărbători astfel primul meu drum la școala din Ashiya? Și cînd clasa noastră a plecat într-o tabără de vară la Yura, în regiunea Tango, tot Midori mi-a dat un colac de înot ce semăna cu un pescăruș. În clasa a doua, cînd la o serbare școlară trebuia să spun pe de rost basmul Degețelului de Grimm, iarăși Midori a repetat cu mine aproape în fiecare seară, răsplătindu-mă cînd îmi știam bine rolul. Oh, cît de multe asemenea exemple aș putea să înșir! În fiecare din amintirile copilăriei mele o găsesc și pe Midori. Midori, verișoara mamei și prietena ei cea mai bună! Midori, care juca așa de bine mahjong și golf, înota și schia minunat, și care încă mai dansează ca nimeni

alta. Midori mi-a copt adesea plăcinte mai mari decît obrazul meu. Odată ne-a făcut, mie și mamei, o surpriză ducîndu-ne să vedem un spectacol cu dansatoarele din Takarazuka! Oh, cum reușea, mereu bucuroasă, să pătrundă în viața mea și a mamei, ca un mare și strălucitor trandafir.

O dată am avut totuși o întunecată bănuială a tainei voastre. Era acum un an. Plecasem de dimineață cu o prietenă la școală și ajunsesem aproape la gară, cînd am descoperit că-mi uitasem cartea de engleză. Am rugat-o pe prietena mea să mă aștepte și-am alergat acasă. Dar cînd am ajuns în fața porții, dintr-un motiv oarecare, m-a cuprins o puternică reținere. În dimineața aceea servitoarea era plecată după cumpărături, așa că numai mama putea să fie acasă. Totuși eram profund neliniștită. Dintr-o dată, m-am temut. Am stat așa înaintea porții, șovăind și fixînd boschetul de azalee, iar pînă la urmă am renunțat să iau cartea. Am alergat înapoi la gara Shukugawa, unde mă aștepta prietena mea. N-am îndrăznit să-mi explic nici mie însămi strania frică de atunci. Aveam senzația că, în cazul în care aș fi intrat, mama ar fi fost grozav de stingherită și ar fi arătat

foarte tristă. Am alergat disperată, stîrnind înaintea mea pietrele, pînă la gară, pe drumul care duce de-a lungul rîului Ashiya. Ajunsă acolo, m-am așezat pe o bancă în sala de așteptare și am stat așa rezemată, neauzind nimic din ceea ce povestea prietena mea.

O asemenea presimțire inexplicabilă am avut numai atunci. Și acum, după atîta timp, mă cuprinde neliniștea. Ce lucruri înfricoșătoare există în viață! Cine știe dacă aceeași bănuială nu a încercat-o cîndva și pe Midori? Midori, care era atît de bucuroasă cînd, la jocul de cărți, dibuia cu o perspicacitate ascuțită intențiile partenerilor! Chiar numai acest gînd e îngrozitor, dar acum grija mea îmi apare ridicolă și nu mai are nici un rost. Totul a trecut. Secretul a fost păstrat. Mama a murit pentru a-și păstra taina! Sînt foarte convinsă de asta.

În acea zi nenorocită, încă înainte de a începe durerile, care de fapt au ținut puțin, dar erau atît de groaznice încît pur și simplu n-o puteai privi, ea mă chemă și-mi spuse cu o expresie uimitor de senină, ca a unei păpuși de la teatrul Bunraku:

„Am luat otravă. Sînt obosită de toate. Prea obosită ca să mai trăiesc."

Părea că nu-mi vorbește mie, ci, dincolo de mine, cuiva de pe celălalt tărîm, iar vocea îi suna foarte limpede. Parcă era o muzică cerească. Am simțit limpede cum vorbele crimă, crimă, crimă — pe care le citisem noaptea trecută în jurnalul ei și care se suprapuneau pînă la o înălțime amețitoare — s-au prăvălit pe podea trosnind. Greutatea uriașei clădiri de crimă, ridicată timp de treisprezece ani, a frînt-o pe biata mea mamă, istovind-o de moarte, smulgînd-o din această lume pentru totdeauna. Stăteam ghemuită pe podea, incapabilă de a gîndi, și-i urmăream privirea ațintită spre un punct îndepărtat, pînă cînd, dintr-o dată, m-a apucat o furie fierbinte, clocotitoare, o furie de nedescris împotriva a nici eu nu știu ce. În timp ce-i mai priveam fața profund îndurerată, am răspuns laconic: „Așa? Bine, am înțeles."

Am răspuns de parcă toate acestea nici nu m-ar fi interesat. Dar abia îmi ieșiseră cuvintele din gură, că am simțit cum inima mi s-a răcit atît de tare, de parcă cineva ar fi turnat peste ea apă înghețată; m-am scu-

lat, insensibilă și liniștită, încît singură m-am mirat. Nu m-am îndreptat totuși spre camera de primire, ci, ca prin vis, am pășit în coridorul cel lung, cînd deodată au izbucnit țipetele scurte de durere ale mamei, ce se ridicau atît de groaznice de parcă ar fi fost înseși talazurile întunecate ale morții care o înghițeau. Am alergat la telefon și te-am chemat. Dar n-ai venit tu, ci peste vreo cinci minute, într-o groaznică zăpăceală, s-a năpustit în casă Midori. Mama a murit cu mîna în mîna lui Midori, în mîna femeii pe care mai mult decît pe oricine a iubit-o și de care, în același timp, s-a temut. Midori a așternut o pînză albă peste fața mamei, care acum nu mai cunoștea nici durerea și nici tristețea.

Dragă unchiule Yosuke,

În prima noapte ce a urmat, în timpul veghei, a fost atîta liniște, încît nu-mi venea să cred că mă aflu pe planeta noastră. Forfota mulțimii, a polițiștilor, a medicului, a vecinilor — toate au sfîrșit o dată cu căderea

nopții și numai tu, Midori și cu mine am rămas lîngă sicriul mamei. Tăceam cu toții, de parcă eram pe un țărm și ascultam apropierea liniștită a valurilor. De fiecare dată cînd un bastonaș de tămîie se consuma pînă la cenușă, unul din noi, cu schimbul, pregătea altul, împreunînd mîinile a rugăciune în fața portretului mamei și deschidea apoi în tăcere fereastra, pentru a lăsa să pătrundă aer curat. Tu păreai a fi cel mai trist dintre noi. Cînd te-ai ridicat pentru a aprinde un nou bastonaș de tămîie, ai privit îndelung fotografia mamei și, dintr-un motiv oarecare, pe care noi nu-l bănuiam, un zîmbet tăcut ți-a alunecat peste buze. Cît de grea va fi fost viața mamei, poate că totuși — mereu mi-am repetat-o în noaptea aceea — a fost fericită.

Cam spre ora nouă m-am dus la fereastră și, pe neașteptate, am izbucnit în hohote de plîns. Te-ai ridicat, ai pus mîinile pe umerii mei și te-ai reîntors la locul tău. De data aceasta nu mai plîngeam de durere că mama a murit. Mi-a venit în minte gîndul că, înainte de a muri, mama nu te-a chemat nici măcar o singură dată și m-am mirat de ce, cînd ți-am telefonat că e pe moarte, nu tu te-ai grăbit să vii, ci Midori. În timp ce mă gîn-

deam la toate acestea, m-a copleșit o tristețe de nedescris. Cred că plîngeam de mila ta, pentru că, tu și cu mama, ați fost siliți pînă în ultima zi a vieții ei să vă prefaceți, spre a vă apăra iubirea, și mi-am amintit cu strîngere de inimă de petalele încremenite din globul de sticlă! M-am sculat, am deschis fereastra, am privit furioasă spre cerul înghețat și mi-am înăbușit disperarea care încerca să se elibereze prin țipete. Dar cînd mi-a trecut prin minte că, tocmai în clipa aceea, iubirea mamei urca spre cerul înstelat și că această iubire — necunoscută de nimeni — grăbea tainic în sus, printre însinguratele astre, nu m-am mai putut stăpîni. Asemuită cu tristețea adîncă a iubirii care urca spre cer, tristețea pricinuită de moartea mamei mi-a părut aproape lipsită de importanță.

Cînd la cină am luat în mînă bețișoarele pentru orez, am izbucnit din nou într-un plîns copleșitor. Midori mi-a spus blînd, cu voce liniștită:

„Încearcă să te stăpînești puțin. Îmi pare foarte rău că nu te pot consola!"

Cînd mi-am șters lacrimile și am privit-o, mi-am dat seama că plîngea și ea. În timp ce-i priveam ochii frumoși, umezi, am clă-

tinat mută capul. Midori n-a observat această mișcare. De data asta plîngeam fiindcă îmi părea îngrozitor de rău de Midori. Cînd am văzut-o cum umplea patru cești cu orez, una pentru mama ca jertfă, una pentru tine, una pentru mine și ultima pentru ea însăși, am găsit că Midori era cea mai de compătimit. Am izbucnit din nou în hohote.

Noaptea am plîns încă o dată. Am trecut în camera alăturată să mă culc, fiindcă tu și cu Midori m-ați sfătuit să o fac pentru ziua obositoare ce ne aștepta. Am alunecat în somn, dar m-am trezit după puțin timp, scăldată în sudoare. Am privit ceasul de pe etajeră: nu trecuse mai mult de o oră. În încăperea de alături, unde era sicriul și stăteați voi doi, domnea aceeași liniște ca și înainte. Singurul zgomot ce se auzea era țăcănitul brichetei de cîte ori îți aprindeai pipa. Așa a trecut o jumătate de oră. Atunci te-am auzit spunînd:

„Vrei să te odihnești puțin, Midori? Eu rămîn treaz."

„Nu, mulțumesc. Culcă-te tu puțin!"

După această scurtă discuție dintre voi, totul a recăzut în vechea liniște, care n-a mai fost tulburată. În nici un caz nu m-ai putut

auzi. Sub pătură, am plîns pentru a treia oară, amar. Am plîns fiindcă totul mi s-a părut groaznic și jalnic. Voi, mama ce ajunsese în împărăția lui Buddha, tu și Midori, erați acum în aceeași încăpere. Fiecare dintre voi doi își avea desigur gîndurile sale, dar nu spuneați o vorbă. M-am gîndit la asta, și lumea celor mari mi s-a părut insuportabil de plină de singurătate.

Dragă unchiule Yosuke,

Ți-am scris, fără șir, despre tot felul de lucruri. Am ținut să-ți descriu starea mea sufletească de atunci, fiindcă vreau să-ți cer consimțămîntul.

Iată despre ce e vorba. Aș vrea să nu vă mai văd niciodată — nici pe tine și nici pe Midori. Nu mai pot să te dezmierd ca o fetiță, cum făceam înainte de a fi citit jurnalul mamei, și nici lui Midori nu vreau să-i mai impun dorințele mele încăpățînate de copil. Aș vrea să ies, în sfîrșit, din îngrozi-

toarea ceață a cuvîntului crimă, care a ucis-o pe mama. N-am puterea să-ți spun mai mult.

Grija casei din Ashiya o predau domnului Tsumura, una din rudele mele. Vreau să mă retrag la Akashi pentru cîtva timp și să lucrez într-un mic magazin de articole de modă europene. Ca o ultimă dorință a ei, mama mi-a cerut să mă sfătuiesc întotdeauna și în totul cu tine, dar nu mi-ar fi pretins-o dacă m-ar vedea cum sînt azi.

Am ars azi în grădină jurnalul mamei. Caietul mare de școală s-a transformat într-o mînă de cenușă, pe care un mic vîrtej de vînt a împrăștiat-o o dată cu frunzele îngălbenite; apoi m-am dus și am luat o căldare de apă s-o torn deasupra.

Cu aceeași poștă îți trimit o scrisoare pe care ți-a scris-o mama. Am descoperit-o, după ce ai plecat spre Tokio, printre lucrurile de pe masa ei.

Scrisoarea lui Midori

Domnule Yosuke Misugi,

Adresîndu-mă dumitale atît de ceremonios, în ciuda vîrstei (de fapt am numai treizeci și trei de ani), inima îmi este cuprinsă de emoție, de parcă aș scrie o scrisoare de dragoste. Am conceput de-a lungul anilor multe asemenea scrisori. Deseori nici n-ai bănuit, deși de atîtea ori am procedat cu totul deschis. Totuși, cum de s-a întîmplat că nici una nu ți-a fost destinată? Nu glumesc, vorbesc foarte serios — nu găsești că-i ciudat?

Doamna Takigi (o cunoști? — e vorba de doamna aceea care atunci cînd se gătea arăta ca o vulpe!) se exprima odată, într-o societate, despre diferite personalități proeminente din Osaka și Kobe; cu acea ocazie, a spus un lucru deloc măgulitor pentru

dumneata — și anume că ești neinteresant pentru femei. Zicea că n-ai înțelege nimic din fina și complicata psihologie a femeilor și chiar dacă te-ai îndrăgosti, partenerei dumitale i-ar fi imposibil să te iubească toată viața. Această observație usturătoare a făcut-o, bineînțeles, după ce băuse prea mult vin, așa că nu trebuie s-o iei prea în serios — dar de fapt chiar așa și ești. Înainte de toate, n-ai nici o idee despre ceea ce este singurătatea! N-ai suferit niciodată de singurătate! Uneori arăți plictisit, însă înfățișarea dumitale nu trădează niciodată măcar o umbră de singurătate și tristețe. În fiecare împrejurare găsești soluții limpezi ca cristalul și întotdeauna ești absolut convins de justețea judecăților dumitale. Consideri asta, probabil, o conștiință firească a propriei valori, dar cîteodată pe cei din apropierea dumitale îi cuprinde o asemenea furie, că te-ar scutura cu cea mai mare plăcere! Pe scurt, ești de nesuportat pentru o femeie, în ochii ei n-ai nici un farmec și chiar dacă se simte atrasă puțin de dumneata, tocmai din acest motiv găsește că-i o nerozie să se și îndrăgostească.

Deci, nici din partea mea nu-i prea cuminte să-ți cer înțelegere pentru faptul că, din multiplele scrisori pe care le-am scris, nu s-a întîmplat nici una care să-ți fie adresată. De fapt, nu înțeleg nici eu de ce, pentru că una sau două din scrisorile mele de dragoste ar fi putut, totuși, să-ți fie adresate. Eu le-am scris de parcă te-ar fi avut pe dumneata în vedere. Așa că nu are importanță faptul că le-am adresat altora. Fiind timidă din fire, deși sînt destul de matură, nu-i pot înșira soțului meu cuvinte dulci și tandre, ca o tînără fetișcană, așa că a trebuit să trimit scrisorile mai degrabă altora decît dumitale. Aceasta s-ar putea numi steaua mea nefavorabilă, soarta nefericită cu care am venit pe lume, dar este, poate, și soarta dumitale.

Toamna trecută, aflîndu-mă în camera dumitale de lucru, m-am apucat să-mi exprim sentimentele în următoarea formă poetică:

Cum îți merge?
Ah, dacă m-aș apropia,
liniștea adîncă din juru-ți
s-ar nărui?

Poezia exprimă sentimentele unei soții demne de compătimire, dornică să nu tul-

bure liniștea cu care admirai vaza albă de porțelan din timpul dinastiei Li — o liniște pe care, ce-i drept, nici ea nu știe precis cum ar putea s-o tulbure! (Oh, ce fortăreață bine apărată, puternică, imposibilă, ești!) Ai putea spune că mint. Dar eu aveam întotdeauna răgaz, chiar cînd jucam toată noaptea mahjong, să-mi îndrept gîndurile spre dumneata, care stăteai în camera de lucru din căsuța de alături. Îți amintești că a avut, pînă la urmă, efectul de a tulbura liniștea și seninătatea spiritului unui tînăr filozof — mă gîndesc la domnul Tagami, cel care astă-primăvară era docent și a fost avansat profesor, și căruia i-am pus în mare taină, pe masa din camera de la pensiune, poezia. Atunci am apărut la rubrica de scandal a unei foi de bulevard și ți-am pricinuit oarecare supărări. Doar ți-am spus: cîteodată îi iriți pe cei din jur atît de tare, încît le vine să te apuce și să te scuture cu mare plăcere încolo și încoace. Cel puțin această întîmplare a fost de natură să-ți tulbure puțin liniștea?

Mi-e teamă că pălăvrăgeala mea te va indispune și mai mult. Să trec deci la subiect.

Ce părere ai despre cele ce-ți voi spune acum? Căsătoria noastră există numai cu

numele și, dacă privim în urmă, a durat mult prea mult. N-ai fi dispus s-o desființăm o dată pentru totdeauna? Natural, asta sună cam trist, dar propun să facem într-adevăr totul pentru ca fiecare din noi să-și recapete iarăși libertatea.

Acum, cînd trebuie să te retragi din orice activitate oficială (ți-am citit cu surprindere numele printre cele ale oamenilor de afaceri cărora oficialitățile militare americane le-au interzis continuarea oricărei activități!), e cea mai bună ocazie să punem capăt pentru totdeauna legăturii noastre nefirești. Pe scurt, iată care-mi sînt dorințele. Aș fi mulțumită cu casa din Takarazuka și cu cea din Yase. Casa din Yase este tocmai de mărime potrivită, priveliștea din jur îmi place și am de gînd, deși e drept că încă n-ai consimțit, să locuiesc în viitor acolo și să vînd casa din Takarazuka cu vreo două milioane de yeni, din care să mă întrețin pînă la sfîrșitul vieții. Aceasta este ultima expresie a încăpățînării mele, prima și ultima rugăminte din partea celei care n-a obținut niciodată nimic de la dumneata prin lingușiri.

Chiar dacă propunerea vine puțin pe neașteptate, să nu crezi că o fac îndemnată de

vreun tînăr drăguț pe care mi l-aș fi luat ca iubit. Să nu te temi că mă șantajează cineva cu acești bani! Spre marea mea părere de rău, încă n-am găsit un bărbat pe care, fără să-mi fie rușine, să-l numesc iubitul meu. Un asemenea bărbat trebuie să aibă înainte de toate două calități: o ceafă splendidă, de prospețimea lămîii, și o linie bărbătească la șolduri, ca de antilopă. Nu sînt mulți bărbații care să corespundă acestor două condiții. Din păcate, trebuie să recunosc că mai țin și azi la fericirea de femeie proaspăt căsătorită, captivată de soțul ei, care mi-a fost hărăzită pe vremuri.

Pentru că tocmai am vorbit de antilope, îmi amintesc că am citit odată într-un ziar că s-a găsit un tînăr bărbat, complet gol, care trăia printre antilope în deșertul sirian. Fotografia lui era uluitor de frumoasă. Ah, splendidele linii reci ale feței, sub părul sălbatic, și farmecul picioarelor despre care se spunea că alergau cu cincizeci de mile pe oră! Și acum îmi simt sîngele zvîcnind cînd mă gîndesc la el. Cred că se poate spune că fața lui exprima inteligență, iar trupul îi era de sălbăticiune.

De cînd am văzut fotografia acestui bărbat tînăr, oricare altul îmi pare banal și plicticos. Dacă în inima soției dumitale s-a aprins vreodată flacăra infidelității, asta s-a întîmplat atunci cînd m-am exaltat pentru tînărul-antilopă. De îndată ce-mi imaginez pielea lui netedă, udată de roua nopții deșertului — nu, doar dacă mă gîndesc la prospețimea lui, mă copleșește o dorință sălbatică.

Acum vreun an m-am simțit atrasă scurt timp de Matsushiro, pictorul din noua școală. Te rog să nu crezi tot ce s-a vorbit în legătură cu asta! Ochii dumitale aveau pe atunci o ciudată strălucire, plină de tristețe, care aducea a compătimire. Dar n-a fost într-adevăr nimic pentru care să mă poți compătimi! Cu toate acestea, ochii dumitale mi-au plăcut mult atunci. N-aveau chiar marele farmec al tînărului-antilopă, dar cu toate acestea erau frumoși. De ce nu m-ai privit și mai înainte, dacă aveai ochi atît de minunați? Puterea nu-i singurul avantaj pe care trebuie să-l posede un bărbat. Ochii dumitale nu erau, în vremea cînd mă priveai mereu, decît aceia ai unui bărbat care studiază arta porțelanului. Așa că am fost obligată

să fiu rece și aspră și să stau de parcă aș fi fost o veche piesă de Kutani. Rezultatul a fost că am căutat atelierul lui Matsushiro și i-am servit de model. Dar să lăsăm asta. Oricum, i-am admirat arta cu care picta case vechi, dărăpănate. Cu toate că-l imita destul de mult pe Utrillo, în Japonia există azi puțini pictori care să poată exprima ca el ceva atît de subtil ca melancolia modernă. Ca om, Matsushiro era fără valoare. Sub nivelul mediu. Dacă dumitale ți-aș acorda o sută de puncte, lui nu i-aș da mai mult de șaizeci și cinci. Are talent, dar e un individ jegos, are un cap frumos, dar din păcate îi lipsește orice noblețe. Cu pipa în gură arată destul de caraghios. Înfățișarea lui pare a fi a unui pictor de mîna a doua, ale cărui însușiri au fost istovite de muncă.

La începutul verii anului trecut mi-a plăcut Tsumura, jocheul care încăleca pe atunci calul „Onoarea albastră" — cel ce a cîștigat premiul Ministerului Agriculturii. Aveai atunci în ochi o lucire malițioasă, care aducea mai mult a desconsiderare rece. Cînd am trecut pe coridor pe lîngă dumneata, am crezut mai întîi că ți se oglindește în ochi verdele frunzișului din fața ferestrei, dar

apoi mi-am dat seama că m-am înșelat amarnic. Dacă aș fi fost deșteaptă, poate aș fi reușit să hotărăsc în sinea mea cum e mai bine să te privesc — rece sau prietenos. Dar toate simțurile mele erau atunci, datorită farmecului misterios al vitezei, amorțite, așa că am rămas indiferentă, prea puțin impresionată de felul medieval în care-ți exprimai sentimentele. Totuși, ar fi trebuit să-ți înfățișez măcar o dată spiritul combativ strălucitor de curat al lui Tsumura, care la sprintul final a depășit mai mult de zece cai, unul după altul. Dacă ai fi privit cu binoclul în acea clipă silueta acestei impresionante ființe posedate (mă gîndesc, bineînțeles, la Tsumura, nu la „Onoarea albastră"!) în mod sigur te-ar fi răscolit.

Acest tînăr de douăzeci și doi de ani, în aparență vicios, a realizat de două ori izbînzi fără seamăn, încordîndu-și toate puterile, numai fiindcă îl priveam eu. Vedeam pentru prima dată în viața mea o astfel de formă a pasiunii. Fiindcă dorea o laudă din gura mea, se abandona pe spinarea brună a calului, transformîndu-se într-un demon al vitezei. Fără îndoială, am încercat atunci cea mai mare bucurie, văzînd că dragostea

mea — și era într-un fel dragoste! — devenea prin pasiunea lui curată ca o apă limpede aproape extaz într-o elipsă de 2 270 metri. Nu-mi pare cîtuși de puțin rău că l-am răsplătit pentru victoria lui cu cele trei diamante pe care le salvasem în timpul războiului. Dar vraja stîrnită de jocheu ținea doar atît cît călărea calul „Onoarea albastră"; îndată ce-și punea picioarele pe pămînt era o fantoșă comică, diluată, care nu știa nici măcar să prețuiască aroma cafelei. Bineînțeles că mi-au plăcut mai mult cavalcadele lui antrenante și riscante, dorința oarbă de victorie, decît eventual compania scriitorului Inoo sau a lui Mitani, fostul socialist. Dar asta a fost totul. În cele din urmă am aranjat o căsătorie între el și o dansatoare cu buze groase, o fată de optsprezece ani, care îmi era dragă. Am suportat chiar și cheltuielile de nuntă.

Văd că am început să pălăvrăgesc și m-am abătut de la subiect. Bineînțeles că dacă mă stabilesc la nord de Kyoto, în Yose, n-am de gînd să mă retrag din viață; nu intenționez cîtuși de puțin să duc o existență de călugăriță. Poți să construiești liniștit cuptoare de ars și să fabrici cești de ceai, eu voi cultiva flori. Sînt convinsă că le voi

vinde cu cîștig bun negustorilor de flori de pe strada Shijo. Cu ajutorul unei slujnice bătrîne și al alteia ceva mai tinere, ca și cu acela a două tinere doamne, pe care le-am și găsit, îmi va fi ușor să cultiv o sută sau două de garoafe. Firește, un timp casa mea va fi închisă vizitelor masculine — sînt sătulă de camere cu miros de bărbat. Da, e într-adevăr așa! Vreau să încep cu totul altfel și să-mi clădesc astfel viața încît într-o zi să descopăr și propria mea fericire.

Poate că ești surprins să-ți propun, așa deodată, să ne despărțim. De fapt ar trebui să te mire că n-am ajuns să-ți vorbesc despre asta niciodată de-a lungul anilor. Cînd privesc în trecut, aproape nu pot înțelege cum am putut să trăiesc cu dumneata mai bine de zece ani. Uneori am fost considerată puțin frivolă, și am creat impresia unei perechi destul de ciudate, dar am evitat scandalurile și ne-am arătat întotdeauna voioși, îndemnînd prin exemplul nostru și alți tineri să se căsătorească. Nu-i așa că în această privință sînt de lăudat?

Ce greu e să scrii o scrisoare de rămas-bun! N-am chef să mă prăpădesc de plîns, dar nici nu vreau să-mi exprim prea

lămurit dorințele. Vreau să-ți cer simplu, fără să ne rănim unul pe altul, să divorțăm, dar pe nesimțite printre cuvintele mele se strecoară o poză ciudată. E totuși o scrisoare de rămas-bun. Oricine ar scri-o, nu poate fi nimic bun în ea. Vreau să mă arăt rece, vreau ca această scrisoare să sune într-adevăr a despărțire și a rămas-bun! Permite-mi să-ți spun deschis și lucruri neplăcute, chiar dacă ți-ar împietri inima și mai mult.

Era în februarie 1934. Îmi amintesc și azi foarte lămurit că stăteam la primul etaj al hotelului din Atami și te vedeam din camera mea cum, îmbrăcat într-un costum gri, te plimbai pe plajă. Toată povestea e atît de îndepărtată, s-a petrecut atît de demult, încît îmi pare aproape un vis. Așa că te rog să mă asculți cu inima liniștită! Cît de dureros m-a impresionat atunci chimonoul albastru-cenușiu cu flori de ciulini al femeii înalte și frumoase care mergea cu pas măsurat lîngă dumneata! N-am ținut seama atunci că sumbrele mele bănuieli se vor împlini atît de exact. Pentru a verifica dacă ciudata-mi presimțire mă înșală sau nu, cu o noapte înainte luasem acceleratul și ajunsesem la Atami, îngrozitor de zgîlțîită și ne-

dormită. Dacă se poate folosi un cuvînt banal, o expresie obișnuită, aș spune că de-ar fi fost un vis, în mod sigur aș fi dorit fierbinte să mă trezesc numaidecît. Pe atunci aveam, ca Shoko-san acum, douăzeci de ani. Pentru o femeie tînără, proaspăt căsătorită, necunoscătoare a vieții, șocul a fost fără îndoială prea mare. Am chemat imediat boy-ul, care m-a privit foarte uimit, am plătit nota cu o expresie pe cît se poate de netulburată, și am ieșit imediat afară, fiindcă nu puteam să mai stau în cameră nici o clipă. Cînd am călcat apoi pe dalele din fața hotelului, o durere fierbinte, ca un fier înroșit în foc, mi-a străpuns pieptul, și-am judecat repede dacă să cobor pe plajă sau să merg la gară. Am pornit, în sfîrșit, pe drumul care duce spre plajă, dar după cîțiva pași m-am oprit. Priveam spre marea care strălucea, în acea zi de iarnă tîrzie, atît de albastră în soare, de parcă fusese pictată cu albastru de Prusia. După o vreme m-am întors și, hotărîtă, m-am îndreptat în partea opusă, spre gară. Azi știu precis cum am ajuns aici, și la acest moment. Dacă aș fi coborît pe plajă unde erați voi, azi aș fi fost alt om. Totuși n-am făcut-o — poate a fost norocul sau destinul

meu. Fără îndoială a fost marea cotitură a vieții mele.

De ce n-am coborît pe plajă? Din următorul motiv: Am avut întotdeauna sentimentul că acelei frumoase femei, cu cinci, șase ani mai în vîrstă, adică verișoarei mele Saiko, îi sînt în toate privințele inferioară. Atît în privința experienței de viață, cît și în ce privește cunoștințele, talentele, frumusețea, gingășia sentimentelor, grația cu care ținea o ceașcă de cafea în mînă, capacitatea de a înțelege muzica, de a discuta literatură, de a se farda — în toate, în toate îmi era cu mult superioară! Ah, cît de lipsită de importanță păream pe lîngă ea. Era profundul sentiment de inferioritate al unei femei proaspăt căsătorite, de douăzeci de ani, pe care un pictor o poate reda doar printr-o „linie pură". Probabil că ai încercat acest sentiment într-o zi de toamnă timpurie cînd, intrînd în mare, nu îndrăzneai să te miști ca să nu simți prea dureros înțepăturile reci ale apei. La fel mă temeam și eu să fac vreo mișcare. Abia mult mai tîrziu am luat insolenta hotărîre: întrucît m-ai înșelat, te voi înșela și eu! O dată te-am văzut împreună cu Saiko-san în sala de așteptare de clasa a doua în gara Sannomiya,

așteptînd un accelerat pentru Tokio. Cred că aceasta s-a petrecut cam la un an după întîmplarea de la hotelul din Atami. Mă aflam în mijlocul unui grup de eleve, frumoase ca niște flori, care se adunaseră pentru o excursie, și m-am frămîntat mult dacă să intru sau nu în sala de așteptare. Și tot atît de puțin voi putea uita cealaltă noapte, cînd am stat mult timp în fața porții încuiate a casei lui Saiko, și n-am știut dacă să sun sau nu. Greierii țîrîiau zgomotos și priveam mereu în sus, spre camera de la primul etaj, de unde, printr-o mică crăpătură în perdea, se strecura o lumină blîndă. Cred că era cam în același timp cu întîlnirea din Sannomiya, dar nu mai știu de-a fost primăvara sau toamna. În asemenea amintiri îmi lipsește mereu sentimentul anotimpului. Ah, au mai fost și alte multe episoade asemănătoare care, dacă ți le-aș povesti, te-ar indispune. Și totuși, n-am luat pînă la urmă nici o hotărîre. Nici chiar la Atami n-am coborît pe plajă! Nici măcar atunci! Totuși, dacă imaginea mării strălucitoare, de un albastru de Prusia, mi-ar reapărea azi din nou în fața ochilor, gîndul la cealaltă imagine, care odată m-a durut atîta, ar face ca durerea ce mi-a părut atunci

de nesuportat să se stingă ciudat, în tăcere, așa cum cad lin ca o boare foițele subțiri de hîrtie.

A fost o perioadă în viața mea cînd într-adevăr credeam că voi înnebuni. Timpul însă le-a rezolvat pe toate — între dumneata și mine. Treptat ai devenit tot mai rece față de mine, precum se răcește încet dar sigur fierul înroșit. Și pentru că și eu m-am comportat la fel, ai devenit tot mai înghețat și, cum vezi, am ajuns o minunată familie glacială. Atît de rece, încît fiecare din noi are impresia că i-au înțepenit pleoapele. Oh, cuvîntul familie e mult prea cald, mult prea omenesc ca să poată fi folosit pentru noi. Denumirea de fortăreață e mult mai bună, și aș vrea să cred că în această privință și dumneata ești de acord. Fiecare din noi s-a închis în fortăreața lui de mai bine de zece ani: dumneata m-ai înșelat pe mine, eu te-am înșelat pe dumneata (dar dumneata ai fost acela care ai început!). Ce „afacere" dureroasă mai duce omul pînă la capăt! Viața noastră de zi cu zi a fost clădită pe tainele pe care le aveam unul față de celălalt. Înfățișarea dumitale a fost totuși, uneori, plină de dispreț, de indispoziție, de plictiseală, dar

te-ai manifestat întotdeauna de parcă abia ai fi observat că mă comportam cum nu trebuie. De multe ori, din baie, strigam tare după bătrîna slujnică să-mi aducă țigări. Dacă veneam acasă de la vreo întîlnire, scoteam un program de cinema din poșetă și-mi făceam vînt, sau mă pudram cu pudra mea franțuzească în camera de primire ori pe coridor, sau făceam cîțiva pași de vals după ce puneam receptorul în furcă. Invitam tinerele dansatoare de la trupa din Takarazuka la vreo festivitate și mă lăsam fotografiată în mijlocul lor. Jucam mahjong în chimono. De ziua mea i-am cerut slujnicei să-și pună panglici în păr, și am invitat studenți la reuniuni zgomotoase. Desigur, am știut exact cu cîtă supărare îți încruntai sprîncenele. Dar nu m-ai certat niciodată, n-ai îndrăznit s-o faci. Niciodată nu ți-a ieșit din gură un cuvînt aspru. Așa că nu ne certam deloc. Liniștea fortărețelor noastre n-a fost nicicînd întreruptă. Doar atmosfera din ele a fost aspră și cumplit de rece. Dacă ai reușit să dobori fazani sau porumbei sălbatici, de ce n-ai scos-o la capăt și cu mine, împușcîndu-mă în inimă? Dacă tot m-ai înșelat, de ce n-ai făcut-o mai cumplit, mai temeinic?

Minciunile unui bărbat pot face dintr-o femeie o zeiță!

Am putut suporta o astfel de viață mai bine de zece ani fiindcă în taină, undeva în adîncul inimii, am nutrit, e drept, vagă, dar veșnică, speranța că această căsătorie se va sfîrși odată, că într-o zi se va întîmpla ceva hotărîtor. După convingerea mea existau doar două posibilități: sau să mă arunc cu ochii închiși la pieptul dumitale, sau să-ți înfig cuțitașul ce mi l-ai dăruit, ca amintire a călătoriei în Egipt, atît de adînc în inimă încît sîngele să țîșnească într-un arc înalt!

În care din aceste două alternative mi-am pus speranța? Nici eu nu știu.

S-a întîmplat în urmă cu vreo cinci ani — îți amintești? Era, absolut sigur, după întoarcerea dumitale din Asia de Sud. Fusesem plecată de acasă două zile și m-am reîntors într-a treia, puțin băută și clătinîndu-mă pe picioare. Credeam că erai plecat la Tokio, pentru a rezolva ceva, dar dintr-un motiv oarecare te întorseseși acasă. Stăteai în camera de zi și manevrai o pușcă. „Bună ziua", am spus în treacăt și am ieșit pe verandă, unde m-am așezat pe sofa, cu spatele spre dumneata, răcorindu-mă la adierea bri-

zei. Cum ușa marchizei care dădea în grădină se rezema de burlanul de scurgere, în ușa glisantă de sticlă se putea vedea ca într-o oglindă o parte din camera de zi. Am observat că lustruiai cu o batistă albă țeava puștii. Așa cum se întîmplă deseori după petreceri istovitoare, eram într-o stare de totală epuizare, într-o dispoziție oarecum irascibilă, incapabilă să mă reculeg sau chiar numai să mișc un deget, așa că, dusă pe gînduri, îți priveam mișcările ca în oglindă. După ce ai curățat țeava, ai montat închizătorul, curățat și el. După asta ai ridicat și ai coborît de cîteva ori țeava puștii, rezemînd arma de umăr, pînă ce, deodată, am observat că aceasta din urmă nu se mai mișca, ci stătea fixată în umăr și, cu un ochi închis, ocheai. Și am văzut că țeava era îndreptată spre spatele meu.

Oare, mă întrebam, ți-ar plăcea să mă împuști? Bineînțeles, pușca nu era încărcată, dar te priveam fascinată, încercînd să deduc dacă voiai sau nu să mă împuști. Apoi am luat o figură indiferentă și am închis ochii.

Țintește oare — gîndeam — umerii, capul sau ceafa?

Așteptam cu nerăbdare ca, în fiece clipă, țăcănitul cocoșului să răsune rece în liniștea verandei. Dar oricît timp a trecut, nu se auzea nimic. Am luat hotărîrea ca, îndată ce voi auzi țăcănitul, să mă prăbușesc pe podea ca și cum aș fi leșinat. În sinea mea eram pregătită, de parcă de ani de zile ar fi fost singurul țel al vieții mele.

Pînă la urmă, totuși, mi-am pierdut răbdarea, am deschis puțin ochii și am văzut că încă mă mai ținteai. Am stat așa vreme îndelungată. Deodată însă, totul mi-a părut caraghios și m-am mișcat puțin. În același timp te-am privit — nu imaginea oglindită în ușa de sticlă — și atunci ai coborît repede gura puștii și ai țintit spre rhododendronii pe care-i transplantaseși de pe muntele Amagi și care în acel an înfloriseră pentru prima oară. În sfîrșit, ai apăsat pe trăgaci. De ce nu ți-ai împușcat soția necredincioasă? Într-adevăr, o meritam! Atît de arzător ai dorit să mă ucizi, și totuși n-ai apăsat pe trăgaci! Dacă ai fi făcut-o, sau dacă, cuprins de slăbiciune, mi-ai fi iertat infidelitatea și ți-ai fi împușcat ura, ți-aș fi căzut, ce-i drept pe neașteptate, la piept. Sau ți-aș fi demonstrat cît de îndemînatică sînt eu însămi la tras.

Dar n-ai făcut nimic, așa că mi-am ridicat privirile de pe rhododendroni și, cu un mers mai șovăitor decît ar fi fost firesc, m-am îndreptat spre camera mea, fredonînd cu indiferență o șansonetă franțuzească.

Apoi au mai trecut cîțiva ani, fără ca vreun moment critic asemănător să pună capăt, într-un fel sau altul, căsniciei noastre. În toamna asta crizantemele aveau cel mai aprins roșu pe care l-am văzut vreodată. Am bănuit că se va întîmpla ceva neobișnuit, și această presimțire era aproape o duioasă așteptare.

În ziua dinaintea morții lui Saiko-san am vizitat-o pentru ultima oară, spre a afla cum se mai simte. Atunci, pe neașteptate, după mai bine de zece ani, am văzut-o în același chimono de mătase albastră-cenușie de Yuki pe care, cu mult timp înainte, soarele strălucitor îl imprimase cu foc pe retina ochilor mei în acea dimineață la Atami. Acest chimono cu florile sale violete de ciulini, mari și limpezi, atîrna acum pe umerii slăbiți de suferință ai acestei femei istovite care a fost iubita dumitale. „Oh, cît e de frumos!" am exclamat intrînd în camera ei și m-am așezat ca să mă liniștesc. De îndată însă ce-am

încercat să mă gîndesc de ce și-l pusese tocmai atunci, în fața mea, am simțit cum, asemenea unui nestăvilit curent fierbinte, sîngele începe să-mi vîjîie prin tot trupul. Știam precis că orice stăpînire de sine va fi acum imposibilă. Nelegiuirea sfruntată a unei femei ce-i răpește alteia soțul căreia tocmai i-a fost încredințată și groaznicul sentiment de inferioritate al acestei soții trebuiau puse față în față într-o zi, aduse înaintea unei curți de judecată. Era clar că momentul sosise. Am dezvăluit taina pe care mai mult de zece ani o păstrasem cu grijă și-am aruncat-o pe ciulinii violeți ai chimonoului.

„Acesta-i un chimono cu amintiri, nu?"

Cu o exclamație scurtă de uimire, abia sesizabilă, Saiko-san s-a întors spre mine. Am privit-o drept în ochi, privirea nu mi s-a abătut deloc. Era datoria ei să-mi ocolească privirea!

„Doar l-ai purtat atunci cînd ai fost cu soțul meu la Atami! Am văzut totul."

După cum mă așteptam, în timp ce o priveam liniștită, culorile i-au pierit din obraji, iar cuvintele pe care a încercat să le rostească nu i-au putut ieși din gura strîmbată. Era într-adevăr dezgustător! Saiko-san nu iz-

butea să scoată măcar un sunet și și-a coborît doar privirea pe mîinile-i sprijinite pe genunchi. Atunci m-a străbătut un minunat sentiment de prospețime, de răcoare, de parcă aș fi stat sub duș; mă simțeam ca și cum aș fi trăit în toți acești ani numai pentru a ajunge la clipa aceea. Într-un colț al inimii mele era însă o tristețe de nespus, căci acum bănuiam că una din cele două crize posibile ce va pune capăt căsniciei noastre este inevitabilă. Am stat așa timp îndelungat. Nu trebuia să fac nimic altceva decît, pur și simplu, să stau așa. Cît de fierbinte îmi închipui că și-a dorit Saiko-san să-mi poată evita privirea!

După o vreme a reușit să-și ridice din nou fața palidă și m-a privit drept în ochi. Dintr-o dată mi-am dat seama că viața ei se va sfîrși foarte, foarte curînd. Probabil că în clipa aceea a intrat în ea moartea. Altfel n-ar fi putut să mă privească atît de liniștită. Afară, în grădină, deodată s-a întunecat, apoi s-a luminat din nou. Cîntecul pianului din casa de alături a amuțit.

„Bine. Nu ți-o iau în nume de rău. Acum ți-l dau încă o dată pe Misugi.“

Cu aceste cuvinte m-am ridicat și am adus trandafirii albi pe care-i lăsasem pe verandă. I-am pus într-o vază pe etajera de cărți, i-am aranjat puțin, apoi am privit încă o dată ceafa îngustă a lui Saiko-san, care ședea atît de descurajată. În timp ce mă gîndeam că sînt la ea pentru ultima oară (ce presimțire îngrozitoare), am adăugat:

„Nu-ți bate capul cu asta. Și eu l-am înșelat mai mult de zece ani. Acum sîntem chit!"

Și am izbucnit dintr-o dată într-un rîs zgomotos. Oricum, tăcerea lui Saiko-san era de admirat. Tot timpul a stat fără să scoată o vorbă, de parcă și-ar fi ținut răsuflarea. Sentința fusese pronunțată. Acum putea să facă orice-i plăcea.

Am părăsit repede camera și, după cît îmi amintesc, chiar cu pași vioi.

„Midori-san!"

În urma mea i-am auzit, pentru prima oară în ziua aceea, glasul, dar am trecut în grabă colțul coridorului, fără s-o învrednicesc cu un răspuns.

„Mătușă, cît ești de palidă!" a exclamat Shoko, ieșindu-mi înainte cu o tavă de ceai în mînă. Am înțeles că și de pe chipul meu fugise tot sîngele.

Acum înțelegi de ce trebuie să mă despart de dumneata sau, mai exact, de ce trebuie să te desparți de mine. Iartă-mă că-ți scriu lucruri atît de puțin plăcute, dar mi se pare că jalnica noastră „afacere", care a durat mai bine de zece ani, se va termina curînd. Ți-am mărturisit tot ce am dorit să-ți spun. M-ar bucura să-mi răspunzi, dacă se poate încă în timpul șederii dumitale în Izu, că ești de acord cu divorțul.

Oh, mai am încă ceva să-ți spun acum, la sfîrșit. Azi, pentru prima dată am deretícat, în locul slujnicei, în camera dumitale de lucru din căsuța de alături. Ce încăpere frumoasă și minunat de liniștită! Am găsit că-i foarte plăcut să stai în șezlong; vaza de Ninsei, ca o floare roșie înfocată, se potrivește de minune cu etajera plină de cărți. Scrisoarea aceasta am scris-o în camera dumitale de lucru. Tabloul lui Gauguin nu se prea potrivește aici și, în afară de asta, dacă îmi îngădui, l-aș lua cu plăcere în casa din Yase. Așa că, deși n-am încă aprobarea dumitale, l-am înlocuit cu un peisaj de iarnă de Vlaminck. Apoi ți-am aranjat dulapul de haine, am pus înăuntru trei costume de iarnă și, pentru fiecare costum, am ales cîte o cravată potrivită. Oare o să-ți placă?

SCRISOAREA LUI SAIKO

Cînd vei citi scrisoarea mea, eu n-o să mai fiu în viață. Nu știu ce-i moartea, dar sînt convinsă că, îndată ce voi muri, bucuriile, durerile și spaimele mele vor lua sfîrșit pentru totdeauna. Cîte gînduri pentru tine și Shoko vor dispărea curînd din această lume! Trupul meu, inima mea, toate, toate dintr-o dată nu vor mai fi.

Totuși, multe ore sau poate chiar zile după ce voi fi plecat și mă voi fi transformat în neant, vei citi această scrisoare. Ea îți va povesti tot ce mă frămîntă. La fel cum am vorbit de atîtea ori cu tine în timpul vieții, această scrisoare îți va împărtăși gînduri și simțăminte, lucruri pe care nu le-ai cunoscut niciodată. Vei asculta de parcă aș discuta cu tine, vei fi mirat și trist și mă vei mustra.

Sînt sigură însă că nu vei plînge. Vei fi doar foarte trist — așa cum numai mie mi-a fost dat să te cunosc (sînt sigură că Midori-san nu te cunoaște astfel!) și vei spune: „Ah, iubito, cum ai putut să faci așa ceva!" Parcă-ți văd chipul și-ți aud vocea.

Și chiar dacă voi fi moartă, viața mea va rămîne cuibărită mai departe în această scrisoare, atîta timp cît o vei citi. Cînd o vei deschide și vei citi primul cuvînt, viața mea va începe să se aprindă ca o flacără și timp de cincisprezece sau douăzeci de minute, pînă vei termina de citit ultimul cuvînt, toate gîndurile mele se vor revărsa în fiecare particică a trupului tău și-ți vor umple inima cu mii de amintiri, așa cum era pe cînd trăiam. Ce lucru minunat e o „ultimă scrisoare"! Chiar dacă viața pe care o conține această scrisoare prețuiește doar cincisprezece sau douăzeci de minute, ei bine, aș vrea să-ți dezvălui totuși adevăratul meu eu. Poate că sună îngrozitor, însă nu m-am arătat nici măcar o dată, în toți acești ani, așa cum sînt în realitate. Doar eul care-ți scrie acum această scrisoare e adevăratul meu eu. Da, numai acesta!

Adeseori mă gîndesc ce fermecător de frumos era muntele Tennozan de lîngă Yamazaki și cît de umede sub ploaia de toamnă erau frunzele roșii. Era aproape de necrezut că pe pămînt există atîta frumusețe. Ne adăpostisem de ploaie sub poarta veche, încuiată a renumitei ceainării Myokian din apropierea gării și priveam spre muntele abrupt care se dezvăluia atît de minunat ochilor noștri. Pur și simplu mi s-a tăiat respirația de atîta frumusețe. Decorul neobișnuit să fi fost doar o glumă a acelei seri de noiembrie care se scurgea încet spre noapte? Atmosfera stranie a zilei era vinovată că începuse să cadă din cer, cu mici intermitențe, o ploaie fină? În orice caz muntele era atît de plin de culori și atît de fermecător, încît aproape ne-am temut să-l urcăm. Treisprezece ani au trecut de atunci, dar știu exact cît de frumos era frunzișul și cît mă emoționase.

Atunci, pentru prima dată, plecasem numai noi doi. Mă luaseși cu tine, dimineața, să hoinărim prin împrejurimile Kyoto-ului și mă simțeam extenuată. Erai și tu foarte obosit. Cînd ne-am cățărat pe drumul îngust și liniștit spre Tennozan ți-au scăpat

aceste cuvinte: „A iubi înseamnă a fi posedat! Și dacă nu-i nimic rău că sînt posedat de slăbiciune pentru ceștile de ceai, cum ar putea fi rău faptul că sînt posedat de dragoste pentru tine?" Și ai adăugat: „Doar tu și cu mine am trăit frumusețea acestui munte! Acum nu mai putem da înapoi!" Ai rostit cuvintele ca o amenințare de copil încăpățînat.

Aceste vorbe pline de deznădejde, negîndite și fără înțeles, au făcut dintr-o dată ca hotărîrea mea de a te părăsi (pe care voiam să ți-o împărtășesc în dimineața aceea) să se năruie. Tristețea nelămurită, irațională din cuvintele tale a făcut să înflorească în mine fericirea femeii ce se știe iubită.

Cît de simplu și de ușor e să-mi iert propria-mi infidelitate, în timp ce-mi pare imposibil să i-o trec cu vederea soțului meu Kadota.

Pentru prima dată ai folosit cuvîntul „criminal" în hotelul din Atami, atunci cînd mi-ai spus: „Vrem să fim criminali!" — îți amintești? Era noapte și furtuna zgîlțîia jaluzelele de lemn ale camerei noastre așezate cu fața spre mare. Către miezul nopții te-ai sculat și le-ai tras pentru a opri zgomotul

și-atunci am descoperit afară în larg o barcă pescărească arzînd atît de luminos de parcă s-ar fi aprins o făclie. Nu ne dădeam seama că, acolo, cîțiva oameni se aflau în primejdie de moarte; pe noi ne-a mișcat doar frumusețea priveliștii. După ce-ai închis jaluzelele, m-am simțit neliniștită și le-am redeschis. Barca probabil arsese, fiindcă n-am mai văzut nici o urmă din ea pe valuri — numai liniștea îngrozitoare, trista și întunecata întindere a apei.

Pînă în acea noapte am încercat mereu să mă despart de tine. Abia atunci, cînd am văzut barca arzînd, am renunțat la luptă și m-am supus soartei. „Vrem să fim criminali!" ai spus tu. Și: „Nu vrei să mă ajuți s-o înșel pe Midori cît vom trăi?" Atunci ți-am răspuns fără să ezit: „Da, dacă nu putem decît să fim criminali, să fim criminali mari! Cît vom trăi, s-o înșelăm nu numai pe Midori, ci și pe toți ceilalți!" În noaptea aceea, pentru prima dată de cînd eram legați în taină, am putut din nou să dorm liniștită.

Cred că am recunoscut în barca neobservată de nimeni care ardea în larg soarta fără speranță a dragostei noastre. Chiar și acum, cînd îți scriu, această barcă arzînd străluci-

tor în întuneric stă ca o vedenie în fața ochilor mei. Ceea ce am văzut atunci pe mare era, fără îndoială, jalnica durere a unei vieți de femeie.

Dar, de ce să ne pierdem în aceste amintiri... Cei treisprezece ani care au început atunci au fost, cum e și firesc, plini de supărări, de multă tristețe — și totuși sînt convinsă că am fost mai fericită decît oricare altă femeie. Înconjurată mereu de marea ta dragoste, aș putea să spun că m-am simțit atît de fericită, încît era aproape prea multă fericire.

Astăzi am recitit tot timpul pagini din jurnalul meu. Am descoperit că prea adeseori am folosit cuvinte ca moarte, crimă și iubire, și asta mi-a amintit că drumul pe care am mers cu tine într-adevăr n-a fost ușor. Dar greutatea acestui caiet de școală mi-a sugerat, cînd l-am luat în mînă, și măsura fericirii mele. Crimă, crimă, crimă — da, mereu m-a chinuit conștiința de a fi săvîrșit o crimă și zi de zi am avut în față fantoma morții, fiindcă eram hotărîtă ca, în clipa cînd Midori va afla, să mor. De va afla de iubirea noastră, mi-am zis, sînt obligată

să-mi plătesc crima cu moartea. Dar pentru asta, cu atît mai mare a fost fericirea mea.

Cine ar fi putut bănui că pe lîngă eul meu mai există și altul? (Poate că te deranjează acest mod de a mă exprima, dar nu știu cum s-o fac altfel!) Da, în această femeie, în Saiko, mai sălășluiește încă una, pe care n-am cunoscut-o pînă acum! Alta, de a cărei existență n-ai știut nici tu niciodată și nici n-ai fi putut visa.

Odată ai spus că fiecare om poartă în el un șarpe. Îl vizitai atunci pe doctorul Takeda de la Facultatea de Științe Naturale a Universității din Kyoto. În timp ce discutai cu el, te-am așteptat privind șerpii expuși în lăzi, pe coridorul lung al clădirii întunecate de cărămidă arsă. Cînd, după o jumătate de oră, te-ai întors, aproape mi se făcuse rău tot privindu-i.

Uitîndu-te spre lăzile de sticlă, ai spus în glumă: „Acesta-i Saiko. Ăstălalt — Midori. Acesta sînt eu. Fiecare om poartă în el un șarpe. Nu trebuie să te temi!" Șarpele lui Midori-san era mic, de culoarea sepiei din Asia de Sud; cel care susțineai că-i al meu era tot mic, acoperit cu pete albe, originar din Australia, iar capul îi era ascuțit ca un

burghiu. Ce-ai vrut să spui? Nu te-am întrebat niciodată, dar cuvintele acelea m-au lovit profund și nu le-am uitat niciodată. De multe ori m-am gîndit ce înseamnă șarpele fiecărui om, și uneori am crezut că e egoismul, alteori numeam așa gelozia sau, în general, soarta.

Nici acum nu știu precis. Sînt numai convinsă, ca și tine, că și în mine trăiește un astfel de șarpe. Azi acest șarpe mi s-a arătat pentru prima dată. E celălalt eu, de care pînă acum n-am știut nimic. Da, acesta-i șarpele meu.

Azi după-masă, pe neașteptate, a ieșit la lumină! Cînd a venit în vizită Midori și a intrat în camera mea, purtam același chimono albastru-cenușiu din mătase de Yuki pe care mi l-ai cumpărat la Mito cu multă, multă vreme în urmă, un veșmînt la care țineam în mod deosebit. Din clipa în care a intrat, Midori a rămas cu ochii ațintiți asupra lui. Părea copleșită, a încetat să mai vorbească, și o vreme a stat așa, de parcă ar fi amuțit. La început am crezut că a surprins-o alegerea mea — ziua, un veșmînt cu efect atît de excentric, așa că, oarecum răutăcioasă, am tăcut și eu.

Apoi însă, măsurîndu-mă cu o privire rece, a spus:

„Acesta-i chimonoul pe care l-ai purtat cînd ai fost cu Misugi la Atami! V-am văzut!"

Fața ei era îngrozitor de palidă și de severă, iar vocea îi suna tăios și ascuțit, ca un pumnal pe care mi-l înfigea în inimă.

La început n-am înțeles ce vrea să spună. Dar imediat mi-a fost clară întreaga semnificație a cuvintelor ei; mi-am strîns mașinal chimonoul și m-am așezat foarte țeapănă, de parcă nu puteam face altceva.

Știa într-adevăr totul? Și încă de atîta timp?

În mod cu totul ciudat eram liniștită, de parcă aș fi fost într-un amurg la mare și aș fi privit valurile ce se apropie din depărtare, rostogolindu-se. Îmi venea aproape s-o prind de mînă și, cu compasiune, să-i spun din toată inima: „Oh, deci știi totul?"

Venise, așadar, clipa de care m-am temut întotdeauna, dar acum nu simțeam nici cea mai mică umbră de frică. Un zgomot blînd ca al valurilor pe plajă umplea încăperea. Vălul tainei pe care tu și cu mine am păzit-o timp de treisprezece ani fusese sfîșiat cu

brutalitate, dar ceea ce-mi apărea înainte nu era moartea care mă urmărea în gînd de atîta vreme. Era — da, cum s-o numesc? — un fel de liniște și pace, o odihnă cu totul stranie. M-am simțit parcă eliberată. Întunecata și greaua povară pe care o purtasem pe umeri atîta timp dispăruse și, în locul ei, creștea o senzație de vid, apropiată de cea care aduce lacrimile. Mi-am dat seama că trebuie să mă gîndesc la multe lucruri. Nu era nimic întunecat, nici trist, ci doar ceva liniștit și pașnic care venea de departe. Am fost cuprinsă de un fel de amețeală, pe care am simțit-o ca pe o eliberare. Stăteam fără gînduri și priveam țintă în ochii lui Midori-san. Nici n-am auzit ce-a mai spus.

Cînd mi-am revenit, părăsise încăperea și se grăbea cu pași repezi de-a lungul coridorului.

„Midori-san!" am strigat după ea.

De ce voiam s-o rechem? Nu știu nici eu. Poate că doream să stea mai mult, da, să stea mereu cu mine. De s-ar fi întors, poate i-aș fi spus deschis: „N-ai vrea să mi-l dai acum, formal, pe Misugi?"; sau, cu aceeași inimă sinceră, i-aș fi spus exact contrariul: „Acum e timpul să ți-l redau pe Misugi."

Într-adevăr, nu știu care din aceste două fraze mi-ar fi ieșit din gură.

„Dacă Midori-san descoperă taina noastră, voi muri!" Ce bîiguială caraghioasă de vis era aceasta! „Crimă, crimă, crimă" — ce concepție a crimei, lipsită de înțeles! Trebuie neapărat ca cineva care și-a vîndut sufletul să fie el însuși diavol? Nu l-am înșelat și pe Dumnezeu, și nu m-am înșelat și pe mine timp de treisprezece ani?

Apoi am adormit adînc. Cînd Shoko m-a scuturat ca să mă trezească, toate încheieturile mă dureau, încît nici n-am fost în stare să mă ridic. Mă temeam că, dintr-o dată, va apărea cumplita istovire a ultimilor treisprezece ani. Cînd mi-am revenit, l-am văzut pe unchiul meu stînd la căpătîi. L-ai întîlnit odată, e antreprenor. Venise să se intereseze de starea mea. Era în drum spre Osaka, pentru afaceri, și putea să rămînă numai o jumătate de oră. La mare repezeală mi-a povestit despre tot felul de lucruri și, în timp ce se pregătea de plecare și-și lega șireturile, a spus: „Deci, Kadota s-a însurat."

Kadota! De cîți ani nu i-am mai auzit numele! Se referea la fostul meu soț, Reiichiro

Kadota. L-a pomenit numai în treacăt, dar eu m-am clătinat, aproape amețită.

„Cînd?“ Vocea mi-a tremurat atît de tare, că și eu singură mi-am dat seama.

„Luna trecută, sau cu o lună înainte. Se pare că și-a construit în apropierea spitalului său, în Hyogo, o casă nouă.“

„Așa?“ Asta a fost tot ce-am mai putut îngăima.

Cînd unchiul a plecat, m-am tras încet, pas cu pas, de-a lungul coridorului, sprijinindu-mă de un pilastru din camera de primire. Deodată mi s-a făcut rău și mă temeam să nu mă prăbușesc iar. Apoi însă, de la sine, în brațul cu care mă țineam de pilastru s-a răspîndit un fel de putere și, în timp ce stăteam așa, dreaptă, și priveam pe fereastră pomii tremurînd în vînt, în jur s-a înstăpînit o liniște grea, ca într-un acvariu.

Am șoptit: „Oh, acum s-a sfîrșit totul!“

Nici eu nu știam ce cred prin asta, dar Shoko, apărută pe neașteptate lîngă mine, m-a întrebat cu uimire: „Ce s-a sfîrșit?“

„Nu știu.“

Am auzit-o rîzînd pe înfundate și i-am simțit mîna sprijinindu-mă ușor de spate.

„Ce tot spui...? Mai bine te-ai întoarce în pat!"

Fiindcă Shoko stăruia, m-am întors în camera de culcare, cu pași puțin mai siguri, dar cînd m-am așezat pe pat, am simțit cum se năpustesc asupra mea toate grozăviile, de parcă s-ar fi rupt un dig. Stînd aplecată, sprijinindu-mă cu o mînă pe pat, m-am stăpînit cît am putut, deși mi-era tare greu atîta timp cît Shoko se afla în apropiere. Îndată ce a ieșit în bucătărie, am izbucnit în hohote de plîns și lacrimile mi-au curs șiroaie pe obraji.

Pînă atunci n-aș fi crezut niciodată că simplul fapt al căsătoriei lui Kadota m-ar putea lovi încît să mă distrugă. Ce devenisem? Cum de s-a putut întîmpla? După o vreme — nu știu cît timp trecuse — dintr-o dată am văzut că Shoko aprinsese în grădină frunzișul îngălbenit de toamnă. Soarele apusese. Era seara cea mai liniștită din întreaga mea viață.

„Oh, îl și arzi?" am strigat cu voce sugrumată, de parcă aceste cuvinte ar fi avut cine știe ce înțeles. Din colțul cel mai adînc al sertarului am scos jurnalul. Shoko aprinsese desigur frunzișul ca eu să pot arunca în flă-

cări jurnalul meu. Nici nu se putea altfel — am gîndit. Cu jurnalul în mînă am ieșit pe verandă, m-am așezat într-un șezlong și am citit o vreme. Era un jurnal în care se aflau alăturate de nenumărate ori cuvintele crimă, moarte și dragoste. Erau însemnările pline de căință ale unei păcătoase. Semnele cu care scrisesem crimă, moarte și dragoste și pe care timp de treisprezece ani le-am lăsat să se întruchipeze își pierduseră cu totul via și strălucitoarea lor culoare — mai erau bune doar să se transforme în fum violet și să se înalțe spre cer împreună cu frunzișul ars de Shoko. Cînd i-am dat lui Shoko caietul, mă hotărîsem să-mi iau viața. Venise timpul să mor. Poate e mai corect să spun că, pur și simplu, nu mai aveam puterea să trăiesc.

După ce ne despărțisem, Kadota rămăsese singur. De fapt îi lipsise doar prilejul de a se recăsători. Plecase pentru studii în străinătate, în timpul războiului fusese trimis în Asia de Sud, și așa se întîmplase că de la despărțirea noastră nu se recăsătorise. De-abia acum recunoșteam că pentru mine, ca femeie, acest concurs de împrejurări a reprezentat un imens și inimaginabil ajutor.

Te rog, crede ce-ți spun! De la divorț nu l-am revăzut într-adevăr pe Kadota și nici n-am dorit să-l întîlnesc; doar prin rudele de la Akashi am auzit cîte ceva despre el, cu totul întîmplător. Ani îndelungați am uitat pînă și cum se scrie numele lui Kadota!

Acum s-a lăsat noaptea. După ce Shoko și cu slujnica s-au dus în camerele lor, am luat un album de fotografii de pe etajera de cărți. Conținea cam douăzeci de fotografii de ale mele și ale lui Kadota.

Cu cîțiva ani în urmă, Shoko făcuse următoarea observație: „Cîteva fotografii de-ale tale, mamă, și de-ale tatei sînt în așa fel lipite, încît ajung să stea cu fețele una peste cealaltă!"

Am rămas consternată. Bineînțeles, Shoko a spus-o fără nici o intenție ascunsă, dar am găsit într-adevăr că unele fotografii, făcute imediat după nuntă, erau astfel lipite pe pagini alăturate, încît cînd se închidea albumul fețele veneau una peste alta. Am răspuns doar: „Ce tot spui prostii!" Și cu asta discuția s-a terminat. Dar cuvintele lui Shoko au rămas înfipte în mine și măcar o dată pe an îmi reveneau în minte. Totuși, nici pînă azi nu am scos fotografiile și nu le-am lipit

altundeva. Acum simțeam însă că a venit momentul să le scot. Așa că am îndepărtat fotografiile lui Kadota din albumul meu și le-am pus în cel al lui Shoko, pentru ca ea să le poată păstra mult timp, ca o amintire de la tatăl ei cînd era tînăr.

Da, eul pe care singură nu l-am cunoscut era o astfel de ființă! Micul șarpe din Australia care, după cum mi-ai spus odată, pîndește în mine, azi dimineață a lăsat să i se vadă trupul cu pete albe. Iar șarpele de culoarea sepiei, din Asia de Sud, șarpele lui Midori-san, a înghițit cu limba-i roșie taina noastră din Atami și a arborat apoi chipul cel mai nevinovat.

Ce-i șarpele acesta pe care, cum spuneai, fiecare îl poartă în sine? E egoismul, gelozia, soarta, sau Karma[1] ce cuprinde toate și de care nu ne putem elibera? Ce păcat că acum nu te mai pot întreba nimic din toate acestea... Și totuși, ce ființă tristă e un astfel de șarpe! Am citit cîndva într-o carte cuvintele „tristețea vieții", și acum cînd îți scriu scrisoarea încerc într-adevăr ceva nespus de

[1] În religia budistă, totalitatea consecințelor etice ale faptelor unui om, considerate ca determinante pentru soarta sa în existența viitoare.

trist și de rece, din care nimic nu mă mai poate salva. Ce e acest chin pe care fiecare-l poartă în sine?

Acum, cînd ți le-am scris pe toate, mi-e dintr-o dată limpede că încă nu te-am lăsat să vezi adevăratul meu eu. Hotărîrea pe care am luat-o începînd această scrisoare amenință să se năruie încetul cu încetul și nu-mi doresc nimic mai fierbinte decît să fug din fața acestor grozăvii.

Ce fel de subterfugiu jalnic e să spui: „Eul pe care eu singur nu-l cunosc!" Ți-am scris că — pentru prima dată — am descoperit acum în mine micul șarpe. Că mi-ar fi apărut abia azi.

Am spus o minciună. Nu-i adevărat! Îl știu de multă vreme.

Simt că mi se rupe inima cînd mă gîndesc în urmă, la noaptea de 6 august, cînd cartierele de locuințe dintre Osaka și Kobe au fost transformate într-o mare de flăcări. Shoko și cu mine ne aflam de mai multă vreme în adăpostul antiaerian construit de tine, dar de îndată ce uruitul bombardierelor a umplut cerul de deasupra noastră, m-a și aruncat într-o prăpastie de singurătate.

Ce singurătate de nedescris, care-mi apăsa inima, m-a cuprins atunci! Eram disperat de singură! Simțeam că mi-e imposibil să mai stau liniștită, am bîjbîit pînă afară, în libertate, și acolo te-am văzut.

Pretutindeni cerul ardea — într-un roșu profund. Focul începuse din apropierea casei noastre, și deodată ai venit în fugă spre mine, și stăteam amîndoi la intrarea adăpostului antiaerian. În sfîrșit, am intrat împreună, dar de îndată ce-am coborît, am început să plîng în hohote. Tu și cu Shoko ați crezut că hohoteam de frică, și nici chiar eu, cînd m-am gîndit mai tîrziu, nu m-am putut înțelege. Iartă-mă! Eram, ce-i drept, înconjurată de dragostea ta tandră, de o dragoste mult mai mare decît o meritam, dar în clipa aceea mi-am dorit, ca așa cum ai alergat tu spre mine, să caut adăpostul lui Kadota, aflat în fața albului și cochetului spital din Hyogo, pe care-l văzusem o dată din tren. Tremurînd de această dorință cumplită, mi-a fost îngrozitor de greu s-o înăbuș și hohoteam fără stăvilă.

Și totuși, nici atunci nu era pentru prima oară cînd fusesem prevenită de existența celuilalt eu al meu. Cînd mi-ai spus atunci

la universitate, cu cîțiva ani în urmă, că port în mine un mic șarpe, am fost copleșită și m-am simțit împietrită. Niciodată nu m-am temut de ochii tăi, așa ca atunci. Poate că ai spus-o fără intenție, dar am avut senzația că mi-ai privit adînc în inimă și de aceea, de disperare, tot trupul mi s-a cutremurat, bolnav. Indispoziția pricinuită de vecinătatea șerpilor adevărați a dispărut într-o clipă. Cînd însă, cu frică, am ridicat ochii spre tine, stăteai dintr-un motiv oarecare dus pe gînduri și priveai departe, absent, cu țigara neaprinsă în gură. Așa ceva încă nu-mi fusese dat să văd la tine. Nu te văzusem niciodată cu o astfel de privire lipsită de expresie! Dar totul a durat doar o clipă, și cînd te-ai întors spre mine, pe fața ta se afla din nou expresia blîndă, atît de cunoscută.

Pînă atunci nu putusem materializa într-o formă palpabilă celălalt eu al meu, dar acum, cînd fusese numit de tine, m-am obișnuit să mi-l închipui ca pe un mic șarpe. În noaptea aceea am scris despre acest șarpe în jurnalul meu. În timp ce orînduiam unul după altul cuvintele „șarpe mic, șarpe mic", îl vedeam foarte lămurit încolăcindu-se în jurul său, într-o spirală din ce în ce mai îngustă,

și ridicîndu-și capul, ascuțit ca un vîrf de burghiu, spre cer; m-a consolat puțin gîndul că înfricoșătorul și dezgustătorul meu „eu" are o înfățișare atît de curată ce exprimă perfect tristețea și dăruirea unei vieți de femeie. Chiar și Dumnezeu, am gîndit, va găsi silueta unui șarpe mic emoționantă și vrednică de îndurare și va avea milă de mine. Cu această închipuire am căutat, cu totul inconștient, să-mi ușurez puțin situația. Începînd din noaptea aceea am devenit o păcătoasă și mai mare.

Acum, după ce ți-am scris limpede totul, vreau să recunosc și restul în fața ta. Te rog să nu fii supărat pe mine! E vorba de acea noapte furtunoasă de acum treisprezece ani, în care ne-am jurat să fim criminali și să înșelăm pe toată lumea și să ne apărăm dragostea, tăinuind-o.

De îndată ce ne-am jurat cutezătoarea și nebuneasca noastră dragoste, n-am știut ce să ne mai spunem unul altuia. Stăteam culcați pe cearșaful scrobit și priveam în tăcere în întunericul de deasupra noastră. În toată viața mea n-am trăit o oră atît de stranie, atît de impresionantă. Nu pot, bineînțeles, să spun acum dacă au fost cinci, șase mi-

nute, sau dacă am tăcut o jumătate de oră sau o oră.

Mă simțeam nespus de singură. Uitasem cu totul că și tu stăteai alături și eram complet pierdută în singurătatea mea. Aveam într-o oarecare măsură un front comun de luptă — atunci de ce mă simțeam atît de neajutorată și singură, cînd eram în același timp nemaipomenit de bogați și de fericiți?

În noaptea aceea te-ai hotărît să înșeli pe toată lumea. Dar presupun că nu ai avut intenția să mă înșeli și pe mine. Eu însă — eu nu te-am exceptat din legămîntul meu! „Atît timp cît voi trăi, vreau s-o înșel pe Midori-san, pe toată lumea și chiar pe tine și pe mine însămi — iată soarta mea!" Acest gînd pîlpîia ca o luminiță rătăcitoare în străfundul inimii mele singuratice.

Neapărat ar fi trebuit să rup legăturile ce mă uneau de Kadota, de care nu știam dacă sînt bazate pe dragoste sau pe ură. Chiar dacă infidelitatea lui ar fi fost doar o greșeală fără importanță, era peste puterile mele să i-o iert. Îmi era indiferent ce voi deveni și ce voi face. Mă simțeam îngrozitor de apăsată și de disperată și-mi doream ceva ce mi-ar fi ajutat să înăbuș chinul.

Dar cît de lipsit de sens a fost totul. Azi, după treisprezece ani, lucrurile au rămas neschimbate.

A iubi, a fi iubit — ce jalnică realitate omenească! Cînd eram în clasa a doua sau a treia la școala medie de fete, la un examen de gramatică engleză am fost întrebate despre formele active și pasive ale verbelor, ceva de felul „a bate — a fi bătut", „a vedea — a fi văzut". Printre multe asemenea exemple se afla și strălucitoarea împerechere a cuvintelor „a iubi — a fi iubit". În timp ce fiecare fată, mușcîndu-și creionul, fixa cu ardoare această întrebare, din spate mi-a fost strecurat, tainic, un bilețel — idee inutilă a uneia dintre colege — pe care am găsit două propoziții: „Ai vrea să iubești? Sau ai vrea să fii iubită?" Sub cuvintele „Ai vrea să fii iubită?" erau o mulțime de cerculețe făcute cu cerneală și cu cele mai diferite creioane albastre și roșii, în timp ce sub „Ai vrea să iubești?" nu se vedea nici un singur cerculeț. N-am constituit o excepție și am pus micul meu cerc sub întrebarea: „Ai vrea să fii iubită?" În mod evident, fetele înțeleseseră în mod instinctiv, încă de la paisprezece–cincisprezece ani, chiar cînd nu știau

încă ce înseamnă aceste cuvinte, fericirea de a fi iubite.

Dar cînd, în timpul examenului, a primit hîrtia și fata de lîngă mine, a privit-o în fugă și, fără să ezite nici o clipă, a făcut cu creionul ei gros un cerc mare pe locul gol. Asta însemna: „Aș vrea să iubesc!" Și astăzi îmi amintesc atît de bine că, deși alegerea ei aproape mi-a repugnat, am fost profund dezorientată, de parcă cineva, dintr-o ascunzătoare, m-ar fi rănit. Era vorba de o elevă nu prea dotată din clasa noastră, o fată care nu se prea remarca și care părea mereu melancolică. Nu știu ce s-a ales mai tîrziu de această fată cu părul bătînd în brun, care stătea mereu singură. Dar iată că și acum, după douăzeci de ani, scriind această scrisoare, fără voie mă gîndesc la chipul fetei singuratice.

Cînd, la sfîrșitul vieții, o femeie întoarce liniștită fața spre moarte, Cerul îi va dărui pacea veșnică dacă a gustat fericirea de a fi fost iubită? Ori va avea pace acea femeie care, fără să fi fost fericită, poate spune că a iubit cu inima fierbinte? Dar oare există pe acest pămînt femei care pot să susțină în fața Cerului că au iubit? Da, există. Fata

aceea cu părul rar a devenit poate una din aceste alese, atît de puține la număr. Cu părul încîlcit, plină de răni, cu hainele rupte, ea își ridică mîndră fața spre cer și spune: Eu am iubit! Apoi își dă ultima suflare.

Ah, cît o urăsc! Aș vrea să fug departe, departe! Dar chipul fetei care dorea să iubească mă ajunge mereu din urmă, oricît m-aș strădui s-o îndepărtez. Sînt la sfîrșitul puterilor. De unde această îngrozitoare neliniște ce se ivește înaintea morții care se va înstăpîni peste cîteva ceasuri aici? Acum, fără putință de scăpare, voi fi pedepsită — ca o femeie care n-a vrut să suporte chinul de a iubi și a fugit mereu după fericirea de a fi iubită.

E îngrozitor de trist că, după treisprezece ani de viață fericită prin marea ta iubire, trebuie să-ți fac această mărturisire.

Clipa a cărei scadență știam prea bine că va veni, clipa cînd barca de pe mare e în flăcări, cînd barca de neuitat e mistuită de foc, a sosit. În sfîrșit, am reușit să-ți arăt adevăratul meu eu. Ce-i drept, e doar viața din „ultima scrisoare" și durează doar cincisprezece sau douăzeci de minute, dar totuși e viața mea, a lui Saiko cea adevărată!

Lasă-mă să o spun încă o dată la sfîrșitul acestei scrisori — cei treisprezece ani au fost ca un vis. Prin dragostea ta imensă, am fost fericită — mai fericită decît oricare altă ființă de pe pămînt.

Cînd am terminat de citit cele trei scrisori trimise lui Misugi, se făcuse noapte tîrziu. Am scos din sertarul biroului scrisoarea lui Misugi și am parcurs-o încă o dată. Înainte de toate am citit și am recitit următoarele fraze pline de înțeles: „Abia de cîțiva ani am găsit o plăcere în vînătoare. De fapt, azi sînt un om singuratic, dar înainte am dus o viață publică și privată plină de succese, încît îmi închipuiam că nu mă pot lipsi de pușcă."

Am simțit ceva sumbru, insuportabil în scrisu-i delicat de om singuratic. Folosind cuvintele lui Saiko, aș putea să spun, cred, că e șarpele ce sălășluiește în el.

M-am ridicat și m-am îndreptat spre fereastra din partea de nord a camerei de lucru

și am privit în sus, către cerul întunecat de martie, pe care scăpărau în depărtare scînteile albastre ale tramvaiului. Am meditat asupra a ceea ce reprezentau cele trei scrisori pentru Misugi. Ce-a aflat din ele? Doar nu conțineau fapte noi pentru el. Nu cunoscuse oare dinainte adevărata siluetă a șarpelui lui Midori și a celui al lui Saiko?

Mult timp am stat așa, lăsînd aerul rece al nopții să-mi mîngîie obrazul. Aveam sentimentul că sînt puțin amețit. Am pus mîinile pe rama ferestrei și am privit fix în întunericul grădiniței pline de pomi care se întindea în fața mea, de parcă aș fi văzut acolo ceea ce Misugi denumise „albia pustiită".

La prețul de vînzare se adaugă 2%,
reprezentînd valoarea timbrului
literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
Cont nr. 2511.1–171.1 / ROL,
B.C.R. Filiala sector 1, București

Redactor
ADRIANA IRIMIA

Apărut 2004
BUCUREȘTI – ROMÂNIA

Tiparul executat la S.P. „BUCUREŞTII NOI“

Cartea de pe noptieră

1

Cum e posibil ca o pușcă de vînătoare dintr-un poem apărut într-o revistă cinegetică să lege patru destine în trei scrisori? Cum poate să ucidă o pușcă pe trăgaciul căreia nimeni nu apasă? De ce moare altcineva decît femeia țintită de vînător? Cine e vînatul și cine vînătorul? Cum poate fi apărată o amintire cu pușca? Ce se întîmplă cînd un jurnal nu ia foc? Ce se întîmplă cînd scrisorile seamănă cu gloanțele?
Cititorul nu trebuie să se îmbrace în chimono ca să poată răspunde la toate aceste întrebări. E suficient să-și lase deoparte ochelarii de european și să pătrundă liniștit în această nespus de frumoasă lume a sugestiilor.

Există cărți de care
rămîi cumva îndrăgostit:
crezi că le-ai uitat
și totuși le duci atît de tare dorul...
Sau cărți cărora le-ai presimțit miracolul,
fără să le fi cunoscut vreodată.
Cărți gata să te iubească,
adunate pentru tine
în colecția CARTEA DE PE NOPTIERĂ.

ISBN 973-50-0751-7

